Nr. 36
3 SEPTEMBER 1966
VERSCHIJNT WEKELIJKS

SJORS

van de Rebellenclub

NIEUWS UIT HET DIERENRIJK

Kameel als huisdier

Ongeveer twee jaar geleden werd een klein Duits circus getroffen door een ramp. Tijdens de nacht stak er een hevige storm op en het complete circus werd grotendeels verwoest. Verscheidene dieren moesten worden afgemaakt en dat zou ook het lot geweest zijn van de jonge kameel Emma, als een zekere mevrouw Gertrud Reindl uit Geiselgasteig bij München geen hulp geboden had. Toen zij van het ongeluk hoorde stelde ze zich in verbinding met de directeur van het circus. Tijdens een voorstelling op de avond voor de ramp had zij de kameel zien optreden en zij bood aan het dier onder haar hoede te nemen. Omdat het circus door de ramp in grote geldzorgen verkeerde, toonde ze zich bereid een bedrag van 3500 mark voor Emma neer te tellen. Daarna verhuisde Emma uit de circusstal naar de woning van mevrouw Reindl, waar hij nu al weer een poosje verblijft. De heer en mevrouw Reindl bezitten een huis met nogal wat grond eromheen, zodat de kameel genoeg bewegingsvrijheid heeft. In de oude garage heeft men een stal getimmerd en Emma voelt zich in haar nieuwe omgeving prima thuis. Opmerkelijk is dat Emma een liefhebster is van bier, dat ze zo nu en dan in kleine hoeveelheden krijgt.

Een heel bijzondere stier

De meeste mensen gaan snel aan de haal als ze een stier op zich af zien komen en dat is doorgaans ook maar het beste, want stieren hebben de eigenschap niet bepaald vriendelijk te zijn. Een uitzondering op die regel vormt Taurus, de negen maanden oude Ayrshire-stier van de Engelse boer Colin Newlove uit het dorpje Pocklington in het graafschap Yorkshire. Achtentwintig jaar oude Colin kocht Taurus toen hij drie maanden oud was. Al gauw merkte hij dat zijn nieuwe aanwinst opmerkelijk intelligent was. „Op een dag toen ik buiten een vaktijdschrift zat te lezen, voelde ik iets achter me. Het was Taurus, die over mijn schouder meelas." Taurus volgde zijn baas waar deze ging en al gauw merkte Colin dat hij de stier zonder veel moeite enkele kunstjes kon leren. Op het ogenblik is Taurus in staat een trap te beklimmen, een buiging te maken en te gaan zitten als een hond, waarbij hij eerst zijn achterwerk naar de grond brengt; dit laatste is heel ongebruikelijk, aangezien koeien altijd eerst de voorpoten buigen als ze gaan zitten. De heer Newlove is van plan Taurus nog meer kunstjes te leren en dan samen met hem landbouwtentoonstellingen af te reizen om het geleerde te showen. Taurus legt vooral grote belangstelling aan de dag voor kranten en tijdschriften. Als hij op iemand af gaat, is het dan ook niet om hem te verjagen, maar om te kijken of de bezoeker misschien een krant in zijn zak heeft.

●

Sally en haar pleegzoon

Sally, een blakend poezebeest uit Muswell Hill in Noord-Londen, heeft zich ontfermd over een kleine eekhoorn en verzorgt hem als een moeder. Het is allemaal begonnen toen Sally's baas, tien jaar oude Stephen Brendell, de jonge eekhoorn redde van drie honden, die het hulpbehoevende diertje aanvielen. Stephen nam het jonge eekhoorntje mee naar huis en probeerde of kattemoeder Sally de verzorging van de kleuter op zich wilde nemen. En dat lukte. Sally had op dat moment zelf vier jongen, maar de nieuweling kon er blijkbaar nog wel bij. Op het ogenblik is de eekhoorn volkomen aan zijn pleegmoeder gewend en hij weet niet beter of het hoort zo. De Brendells zitten met één probleem: wat moeten ze met de eekhoorn doen als hij eenmaal volwassen is? Stephen kan niet van zijn vriendje scheiden, maar van de andere kant wil hij het diertje toch de vrijheid schenken. Hij is nu van plan het eekhoorntje in de tuin los te laten en dan maar te hopen dat hij steeds in zijn pleeggezin terugkeert om te eten.

In ons vorige nummer is een einde gekomen aan het verhaal „De geest van de Llano Estacado" van de tekenaar Arranz. De heer Arranz geniet nu van een welverdiende vakantie en begint binnenkort aan een nieuw verhaal rond de helden Winnetou en Old Shatterhand. Even geduld dus. Over enkele weken starten we met een gloednieuw verhaal!

GROTE HEINZ DOOLHOF WEDSTRIJD

DOE MEE! 20 PRIJZEN VAN f 150,-

Zoek de kortste weg naar die kostelijke pot Heinz Sandwich Spread. Dan maak je kans op f 150.- (voor een fiets of een mooie pop). Wat moet je doen? Is het niet een fijn idee om f 150.- te winnen? En om dan zomaar dàt te kunnen kopen, waar je al een poosje van droomt. Met de Heinz Doolhof Wedstrijd heb je een goede kans. En een makkelijke. Lees maar: Eerst moet je **de kortste weg** zoeken naar de pot Heinz Sandwich Spread Op die **kortste weg** kom je dan een cijfertje tegen. Dat cijfertje hoort bij een zinnetje en dat zinnetje moet je afmaken, want het is niet compleet. **Je moet alleen dat zinnetje afmaken bij het cijfertje, dat je gevonden hebt op de kortste weg! En je mag niet meer dan 12 woorden gebruiken.** Hier zijn de zinnetjes:

1. Ik vind Sandwich Spread heerlijk om . . .
2. Als ik naar school toe ga . . .
3. Met Heinz Sandwich Spread op m'n brood . . .
4. Het lekkerste vind ik om te eten . . .

Als je het juiste zinnetje hebt afgemaakt, vraag dan aan je moeder het middenstuk van het etiket van een pot Heinz Sandwich Spread. Dat doe je samen met het uitgeknipte onderstuk van deze bladzijde in een envelop. De envelop stuur je naar H.J. Heinz N.V. in Elst (Gld.) en . . . klaar is Kees. Vergeet niet je naam (en achternaam) héél duidelijk te vermelden. Zet links bovenaan de envelop „Wedstrijd". En nu maar aan de slag! Doe je best! **De prijzen.** Er zijn 20 prijzen van f 150.-. Dus 20 jongens en meisjes hebben de kans om hun lievelingswens in vervulling te zien gaan: een fiets of een mooie pop, of iets anders waar ze van dromen. Jij hebt die kans ook, als je meedoet. Begin meteen!

Lees de wedstrijdvoorwaarden.
De inzendingen worden beoordeeld door een deskundige jury, bestaande uit een literator en twee reclame-experts. Over deze wedstrijd kan niet worden gecorrespondeerd. Alle prijswinnaars krijgen vóór 1 november bericht. Alle inzendingen worden eigendom van H. J. Heinz N.V. De deelnemers mogen niet ouder zijn dan 15 jaar en met niet meer dan 1 inzending aan de wedstrijd meedoen.

Naam: P. Vlaming[redacted]

Straat: Overleulstraat 52

Woonplaats: a'Oost (dam)

Provincie: Groningen

(héél duidelijk invullen)

Leeftijd: 27+3-5+3-13

Zinnetje: Met Heinz Sandwich op m'n brood, zet ik m'n bordje in de goot

Let op! Doe je inzending vóór 1 oktober op de post!

HEINZ 57

Het raadsel van

Dwingemolen

Op een dag krijgt Japie tijdens het eten een belangrijk telefoontje. . .

ONZE VRIENDEN SCHEPPEN MOED EN GAAN METEEN AAN HET WERK...

ALS ER ENKELE UREN VERSTREKEN ZIJN....

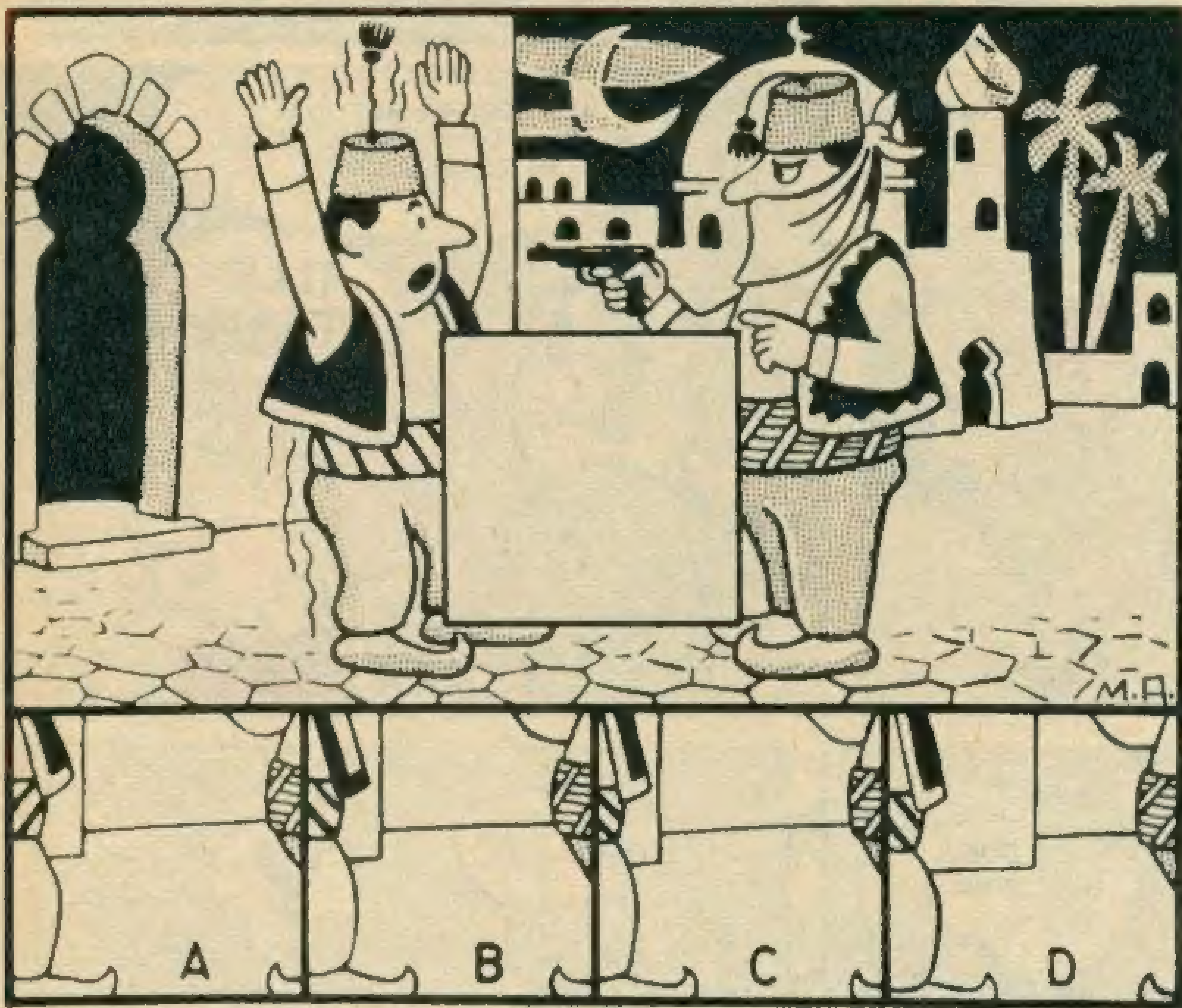

...EN HET TRIO HET CLUBHUIS VERLAAT OM THUIS TE GAAN ETEN...

VOOR EEN VERLOREN OGENBLIKJE...

Op deze bladzijde vind je twee puzzels en een spelletje, waarmee je je kunt amuseren als je toevallig even niets anders te doen hebt. Veel plezier ermee!

Om dit zoekplaatje op te lossen moet je eerst naar het bovenste plaatje kijken. Daar zie je in het midden een wit vierkant. De vraag is nu: Welk van de vierkanten A, B, C of D past in dit blanco vak?

Van de vier huisjes in de onderste helft van de tekening (A, B, C, D) hoort er slechts één logischerwijs bij de huizen in de bovenste tekening. Welk huisje is dat? Als je goed naar de plaatjes kijkt en even diep doordenkt, kom je er wel uit. Als je eruit bent, kun je je antwoord vergelijken met dat op bladzijde 30.

WAAR BEN IK?

Dit is een leuk spel, dat je kunt spelen met een onbeperkt aantal deelnemers. Allereerst wordt van de spelers er één door loting aangewezen om de kamer te verlaten. Degenen die achterblijven, gaan nu stuk voor stuk een omgeving uitbeelden waarin zij zich bevinden. Als voorbeeld noemen we: in de tram, in de huiskamer voor de televisie, in de klas, in een restaurant, bij een voetbalwedstrijd enzovoort. Een paar van de hier genoemde voorbeelden kun je terugvinden in de tekening. Als iedereen iets bedacht heeft, wordt de speler die buiten de kamer is, binnengeroepen en hij moet nu raden wat de anderen uitbeelden en waar hij zich dus bevindt. Als hij alles heeft geraden, dan komt een ander op zijn plaats en het spel begint van voren af aan.

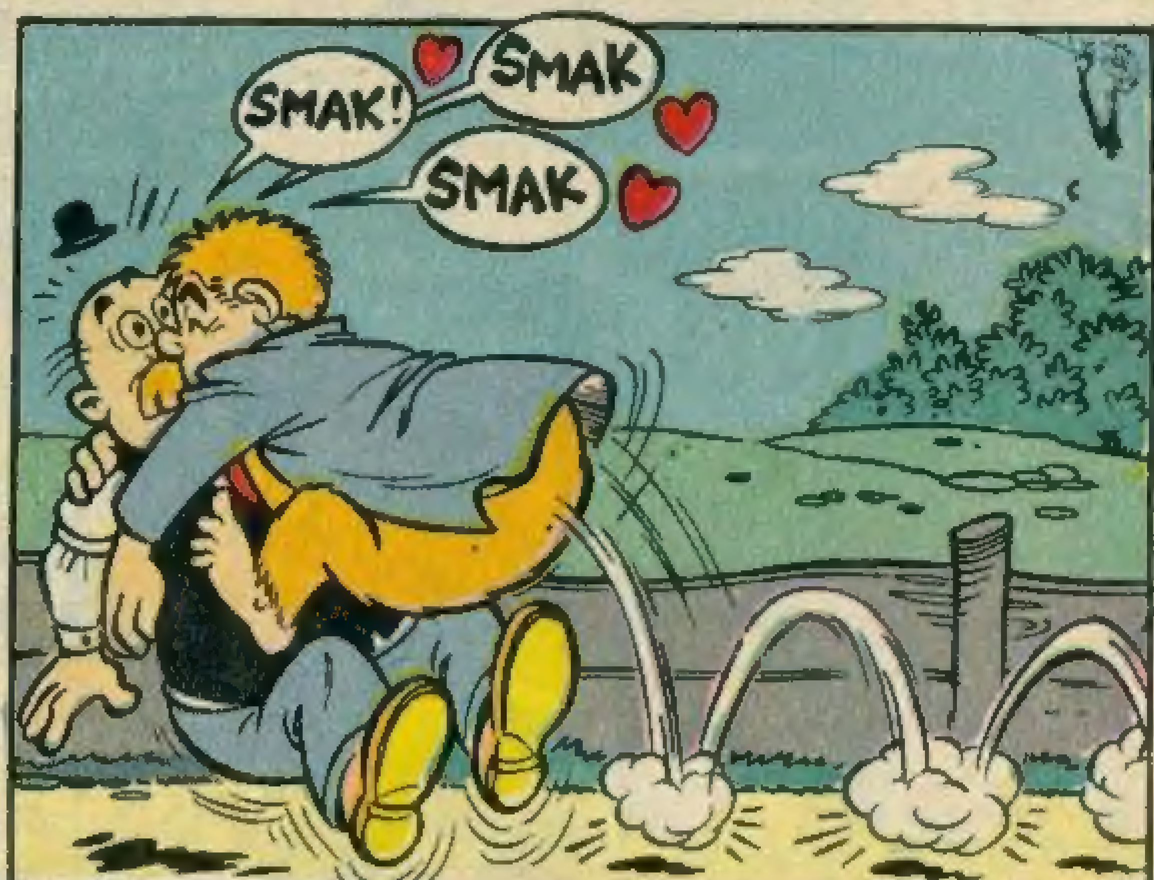
DINKIE DOOR CAROL VOGES

Billie Turf

het dikste studentje ter wereld

DRAAI DE WATERTOEVOER AF, ZODAT DE DADER ZIJN HANDEN NIET KAN WASSEN!
OKEE!
BAH, WAT EEN GEMENE STREEK!

IK HEB EEN IDEE!
VERF

AANTREDEN VOOR INSPECTIE!
VERF
VERF
ROZE VERF
WITTE VERF

MIJN HAND IS WEER ROZE, NIEMAND ZAL IETS ONTDEKKEN!
LAAT JE HANDEN ZIEN!

EN NU JOUW HANDEN, BILLIE!

DIE ZIJN KEURIG SCHOON, MEN... O, HELP, MIJN RECHTERHAND ZIT VASTGEPLAKT!
BOING

INKTAFDRUKKEN! HIJ IS DE SCHULDIGE, MENEER KWEL!

WEG WEZEN!

LIEVE HELP! DE KRAAN HEEFT HEM TE PAKKEN!
!

WAAR WILT U HEM HEBBEN, MENEER KWEL?
IN MIJN KAMER, ALS DAT MOGELIJK IS!

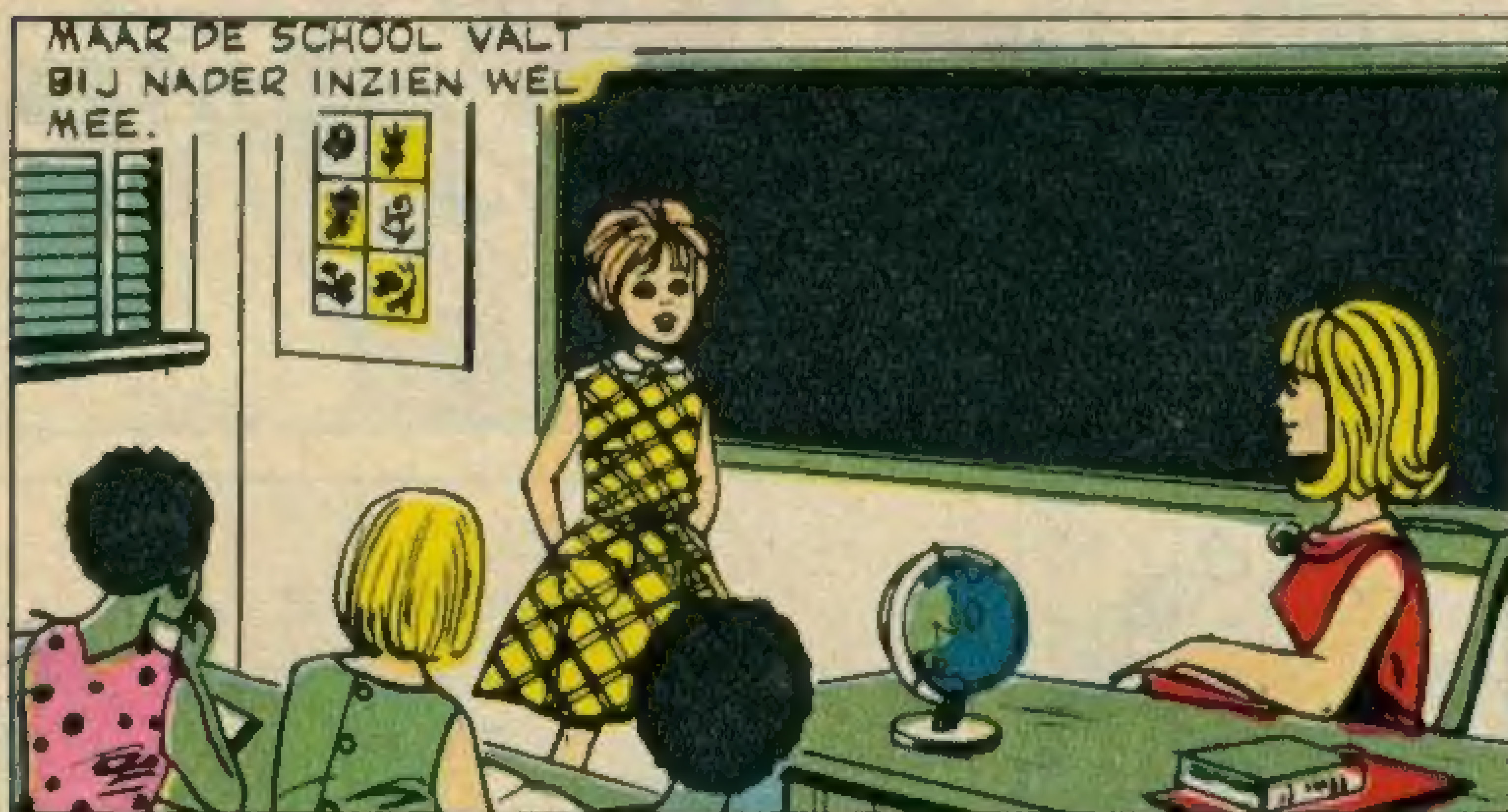
LANGZAAM LATEN ZAKKEN!

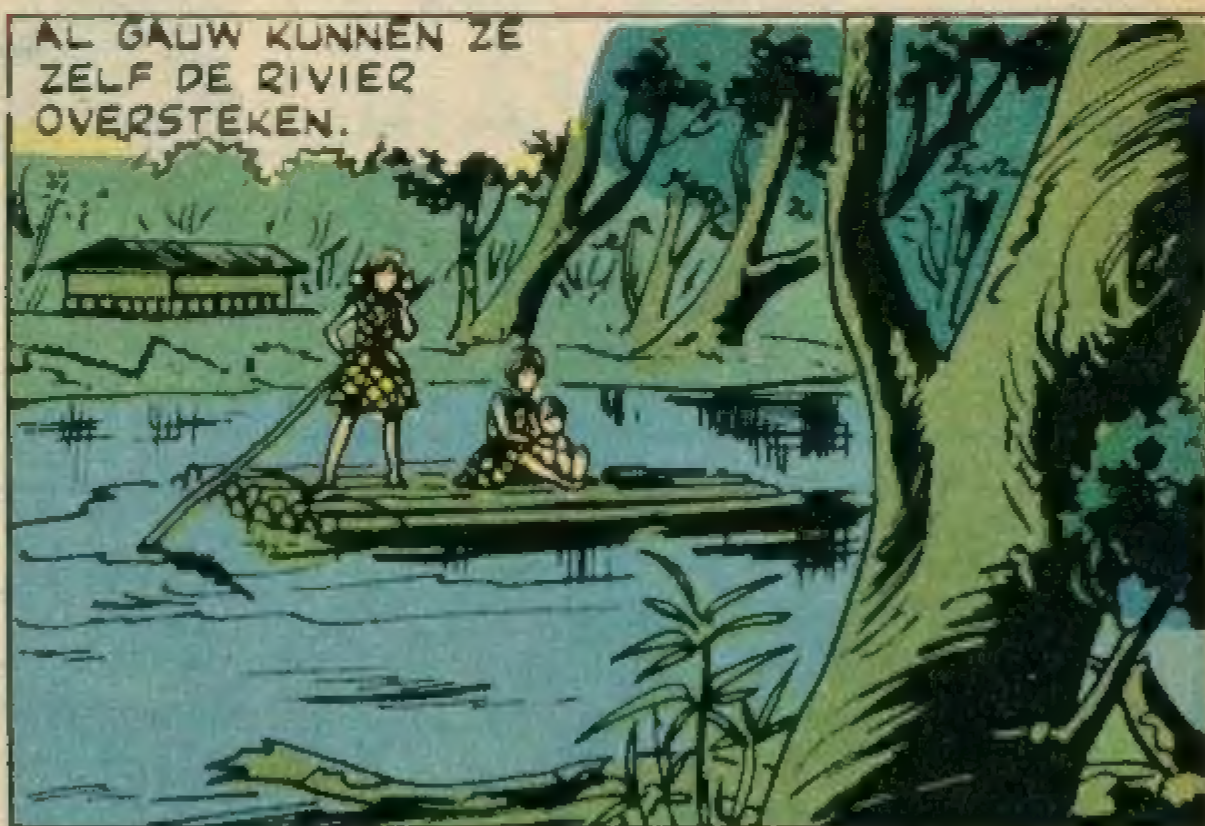
PAS OP DAT U UW ARMEN NIET FORCEERT, NET ALS UW KEEL!
DAT RISICO NEEM IK!
DOKTER
HELP!

Nicole en Colette

De koala en

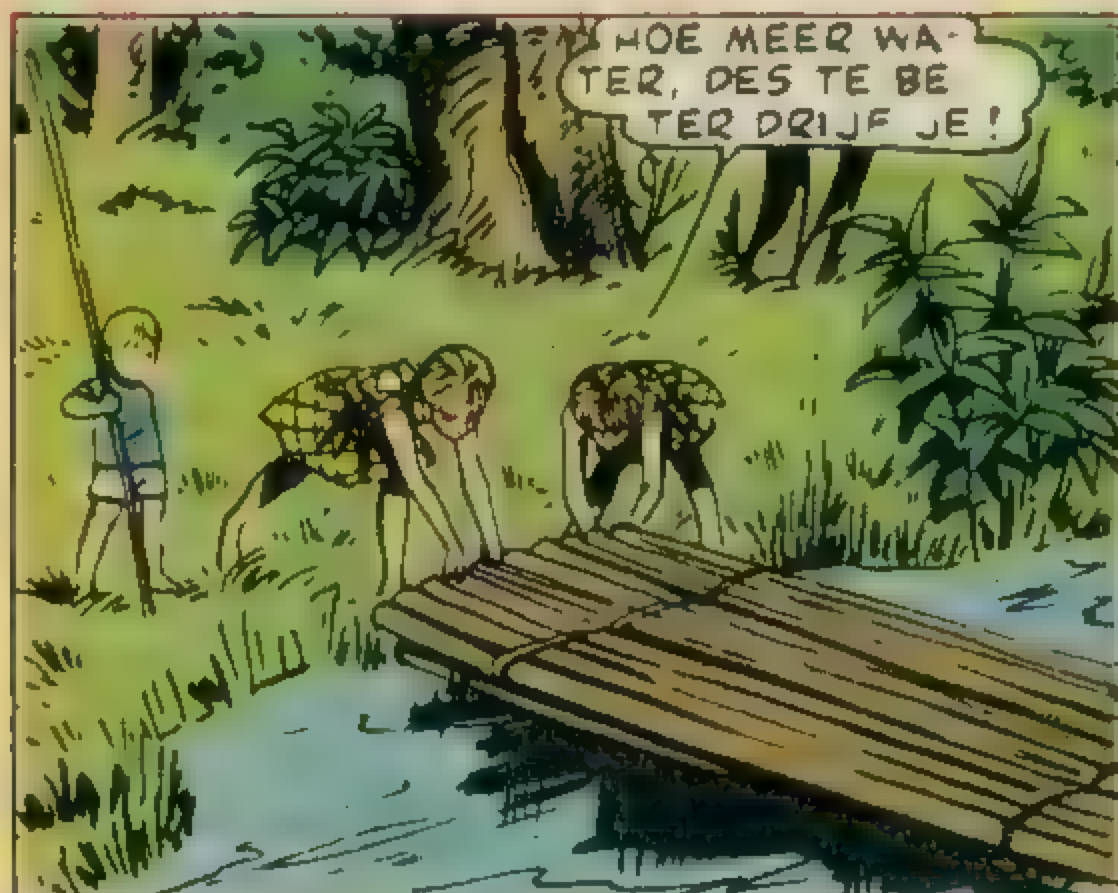

DE ZON SCHIJNT, MAAR DOOR DE REGEN-VAL IS HET RIVIERTJE EEN BREDE STROOM GE-WORDEN...

de orchidee

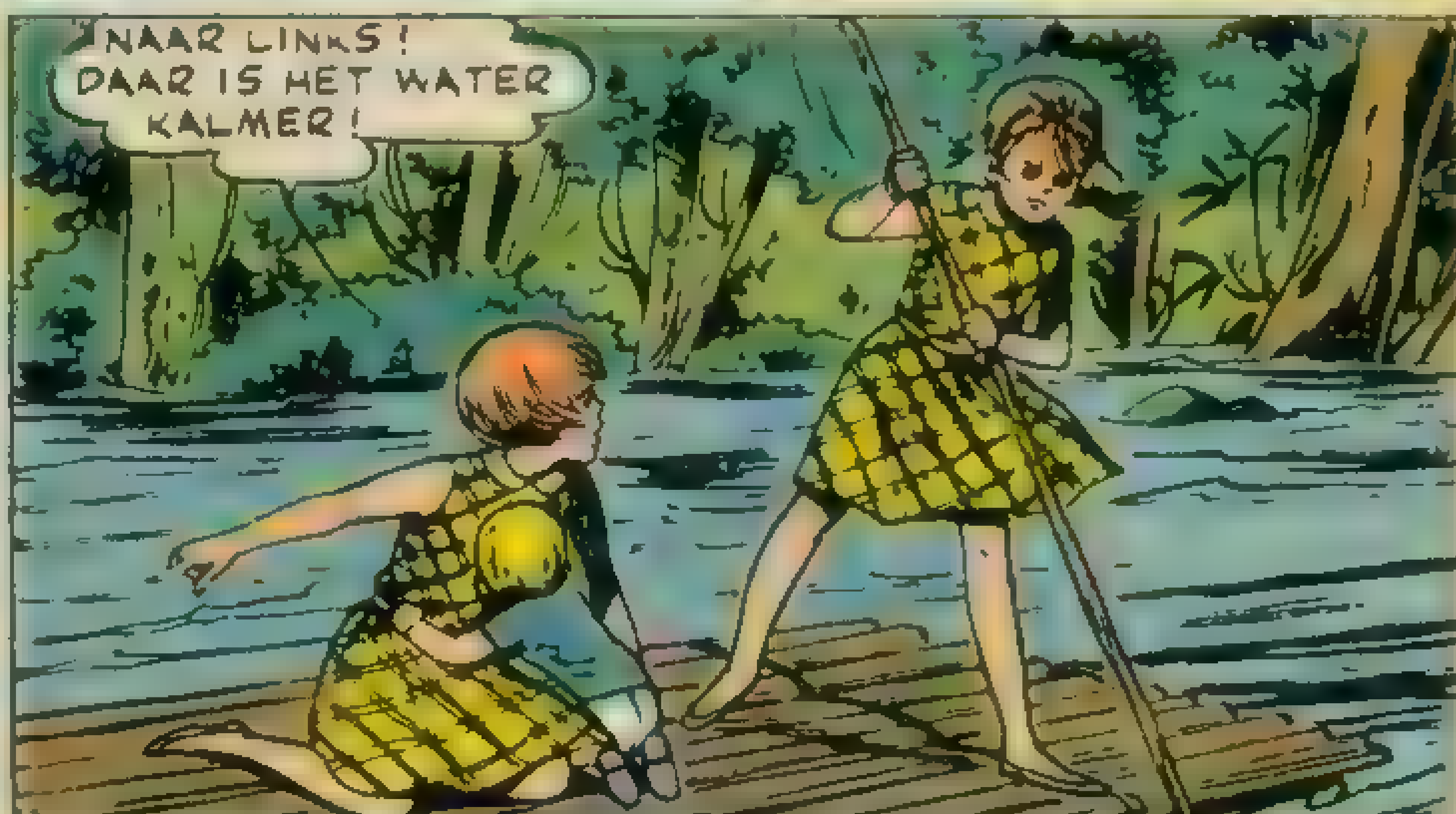

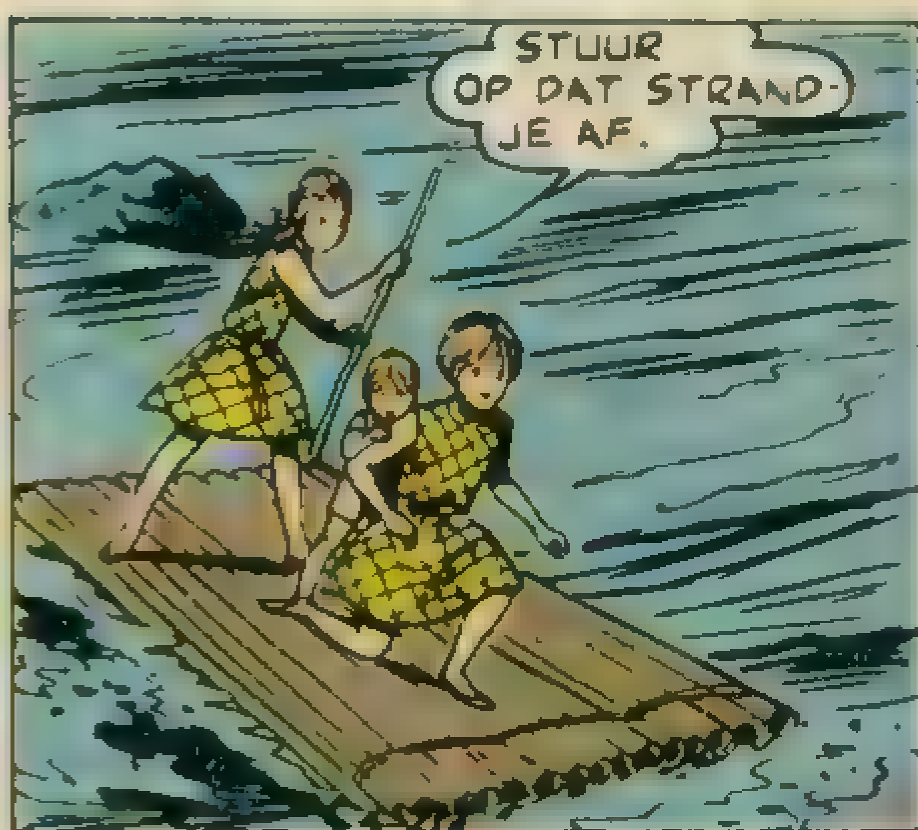

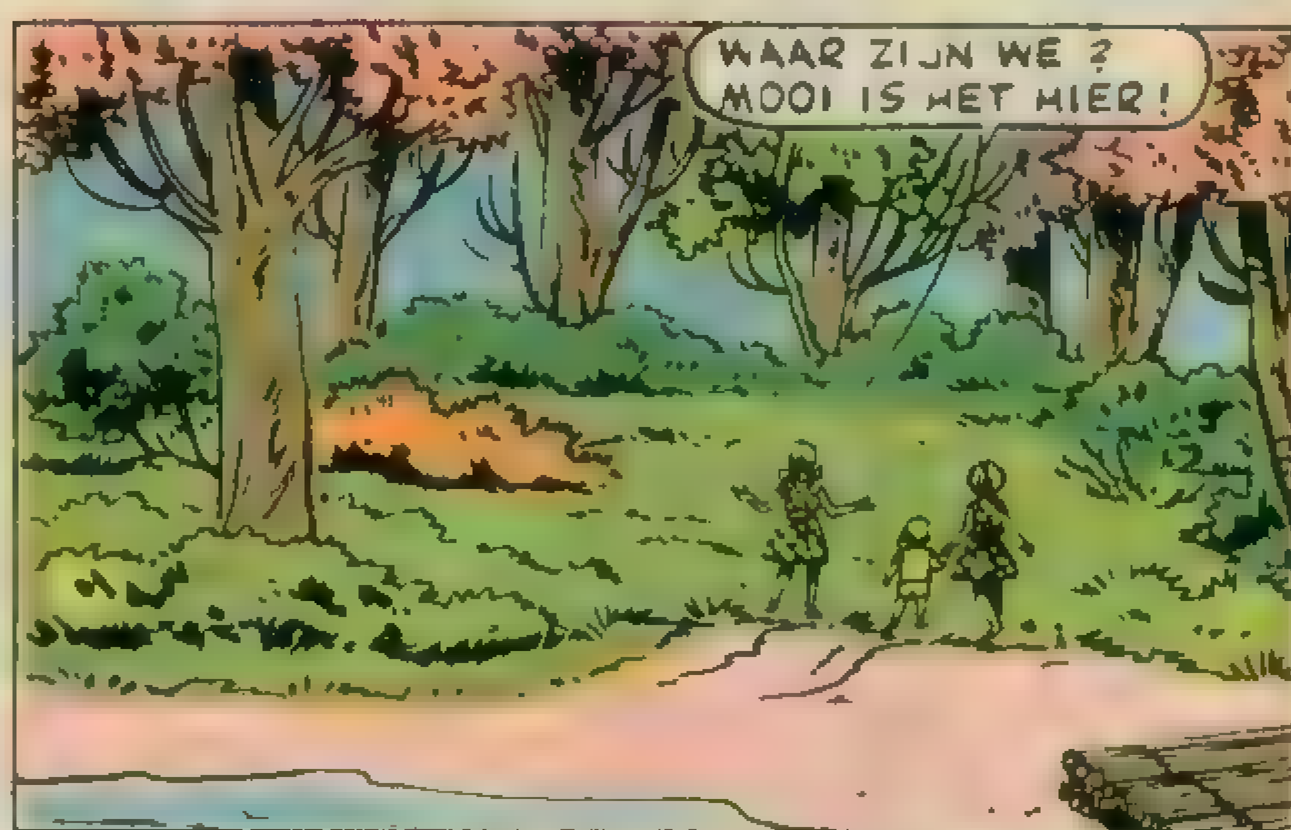

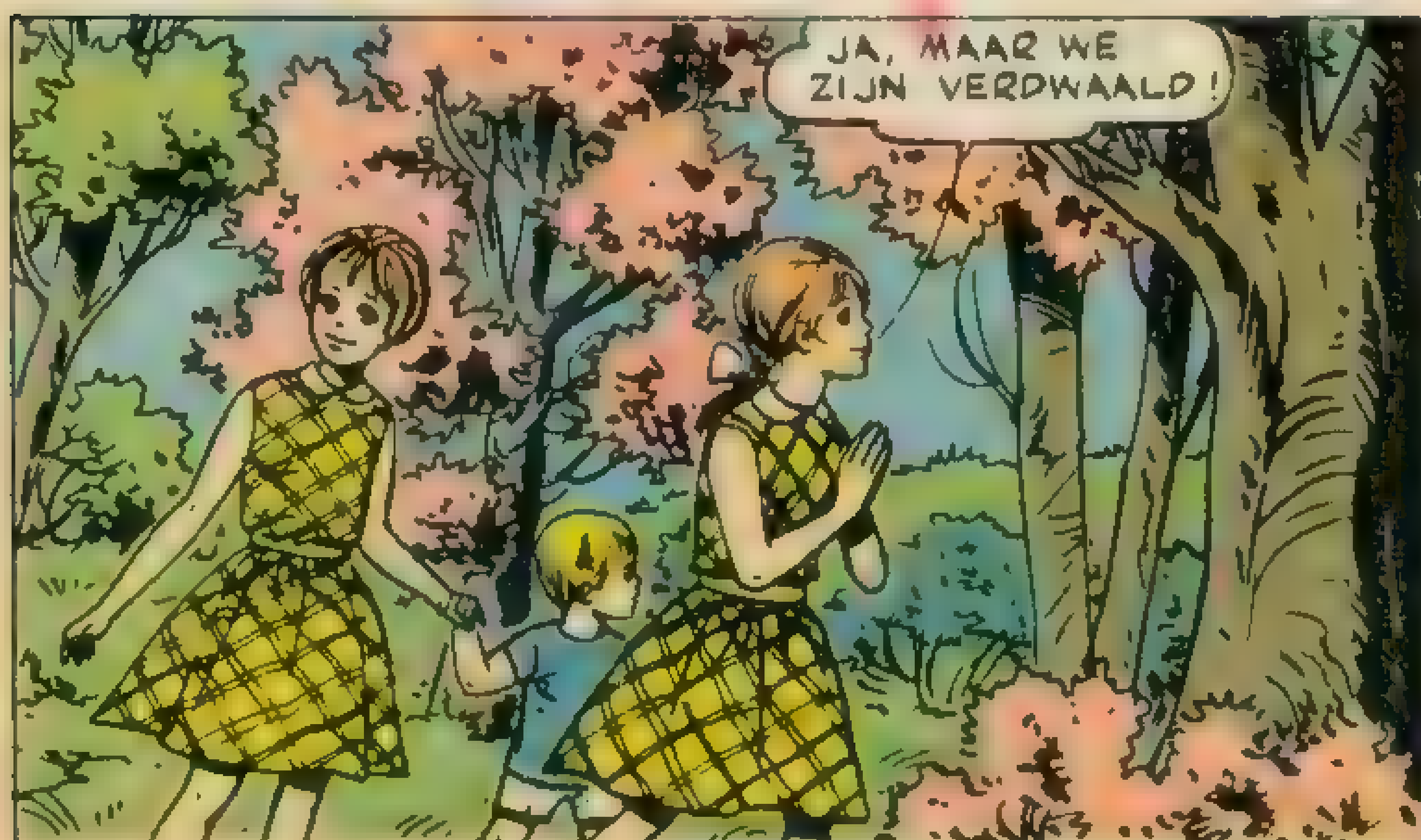

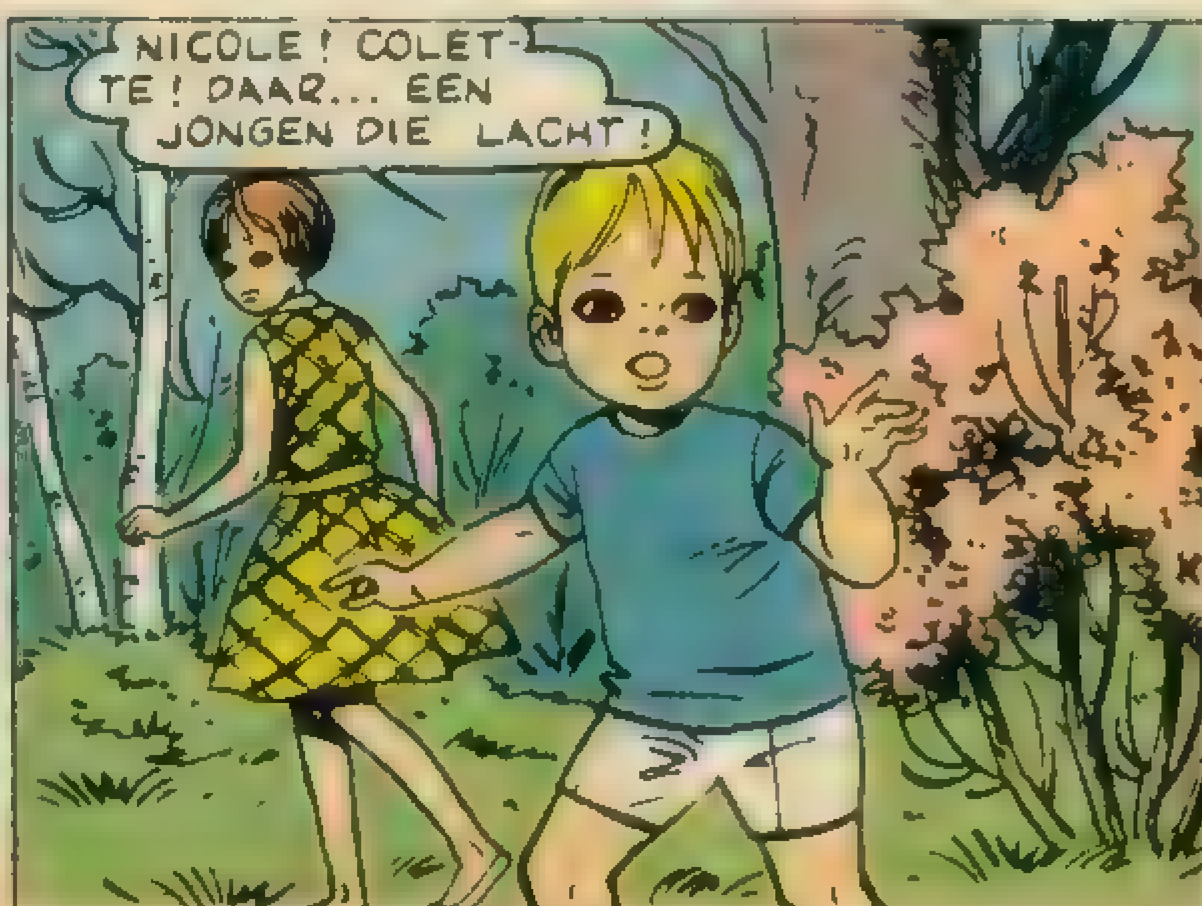

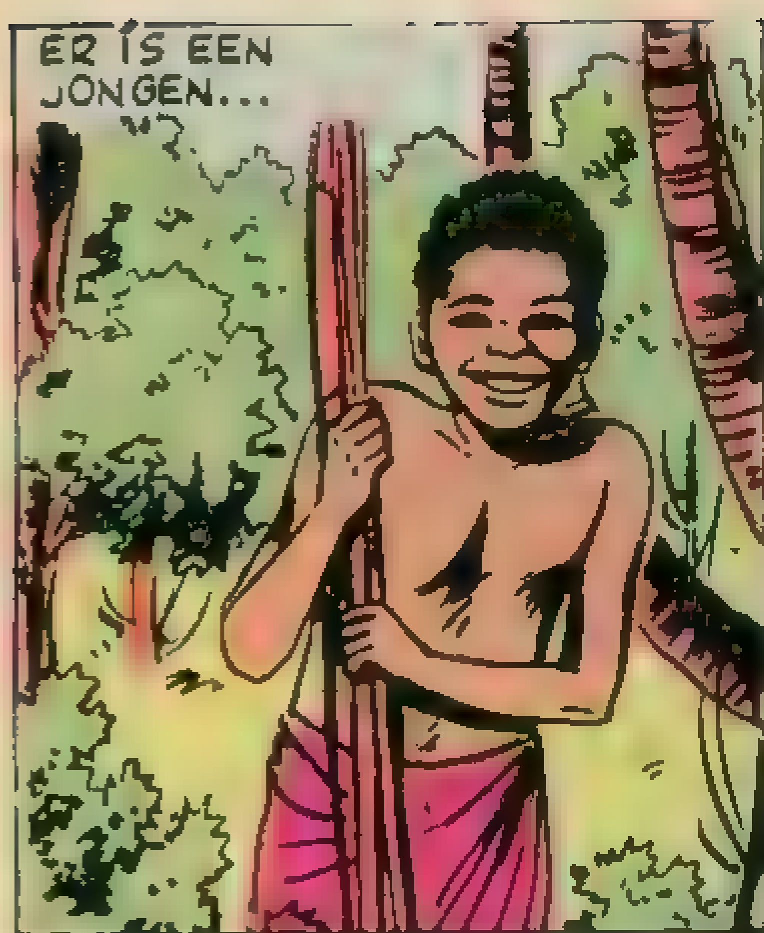
DAT LUKT OP HET LAATSTE MOMENT EN HET VLOT DRIJFT EEN KREEK IN, DIE IN EEN DAL LIGT DAT BEGROEID IS MET ACACIA'S.

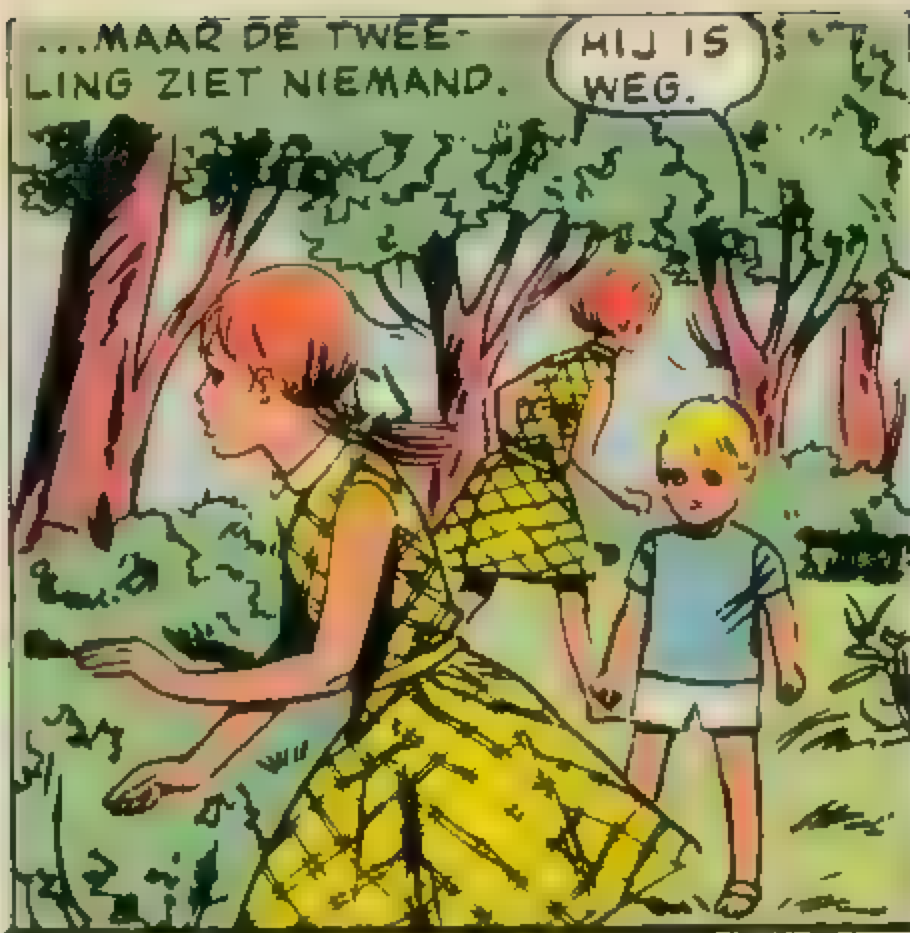

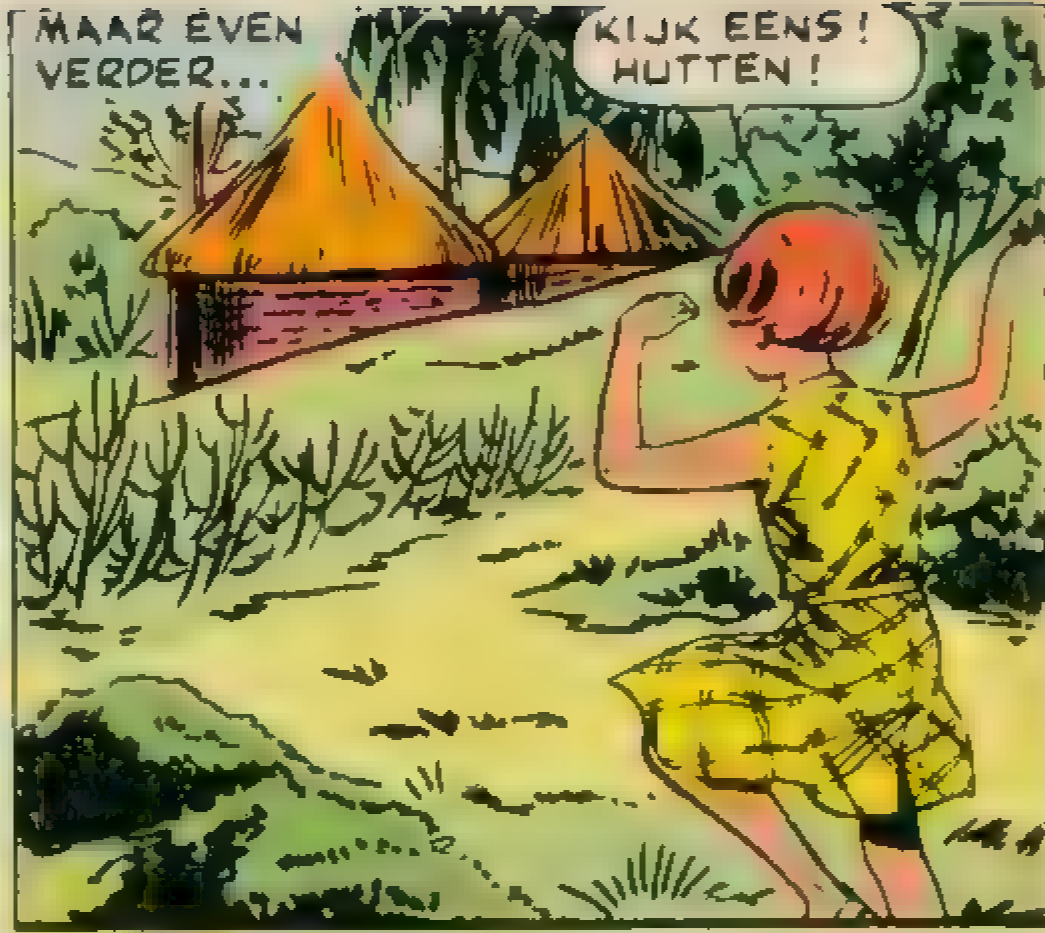

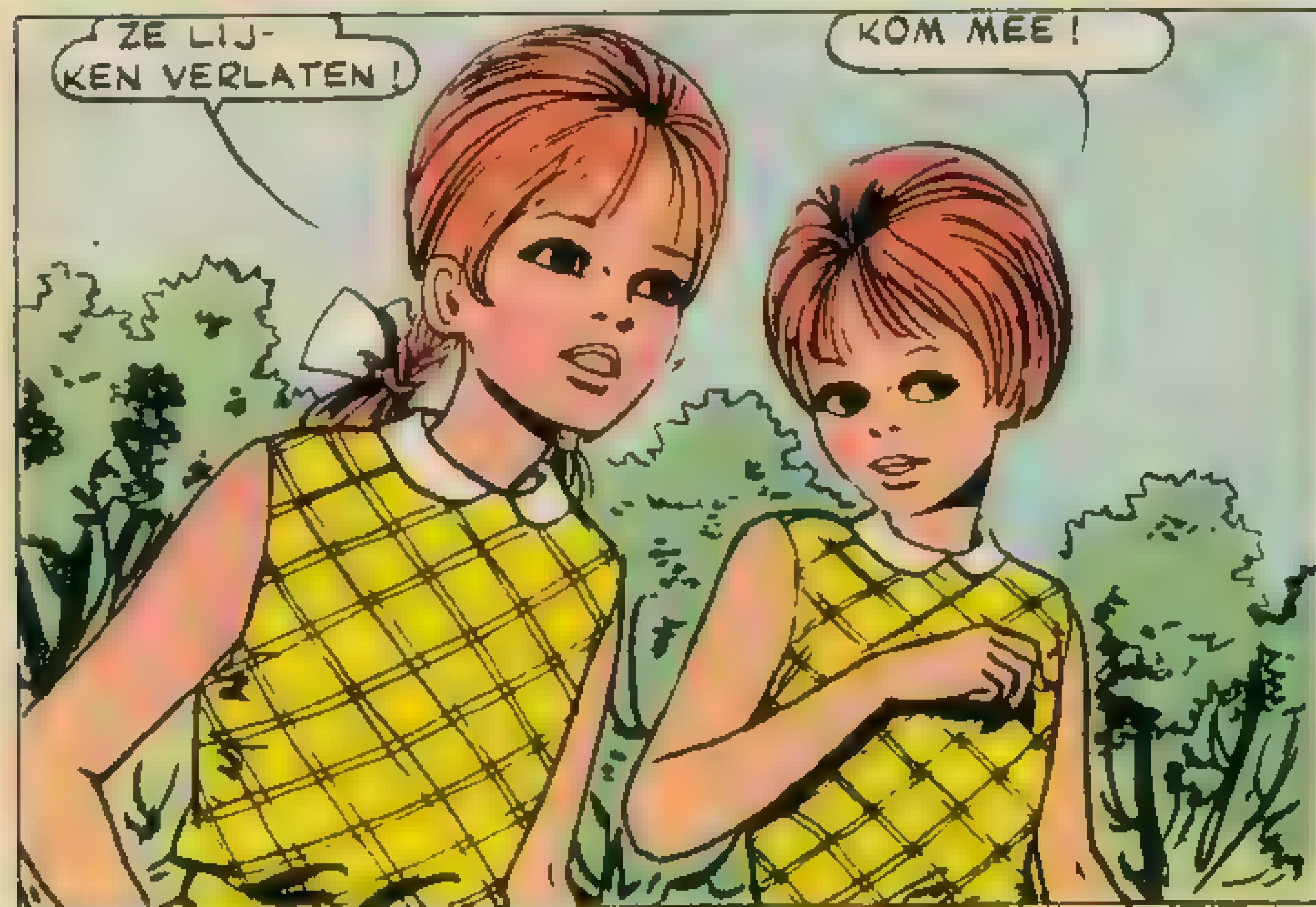

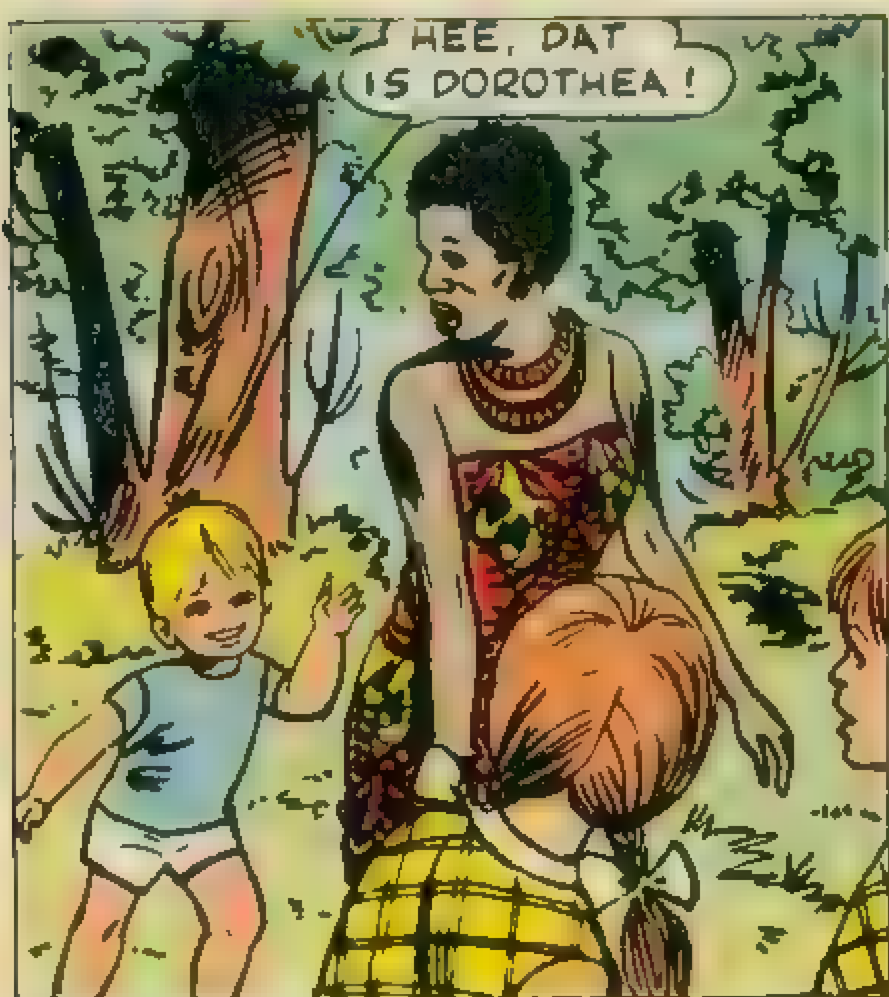

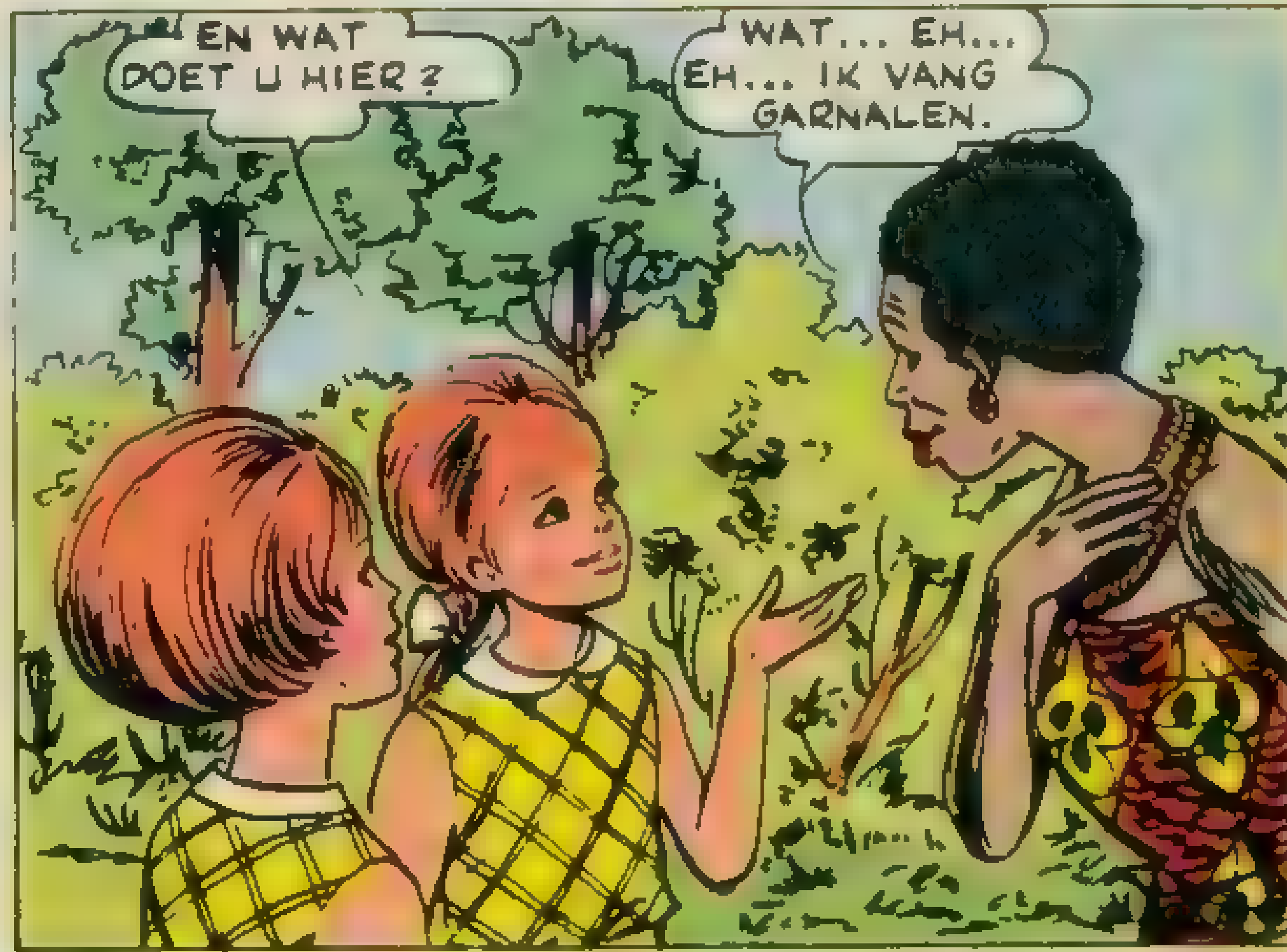

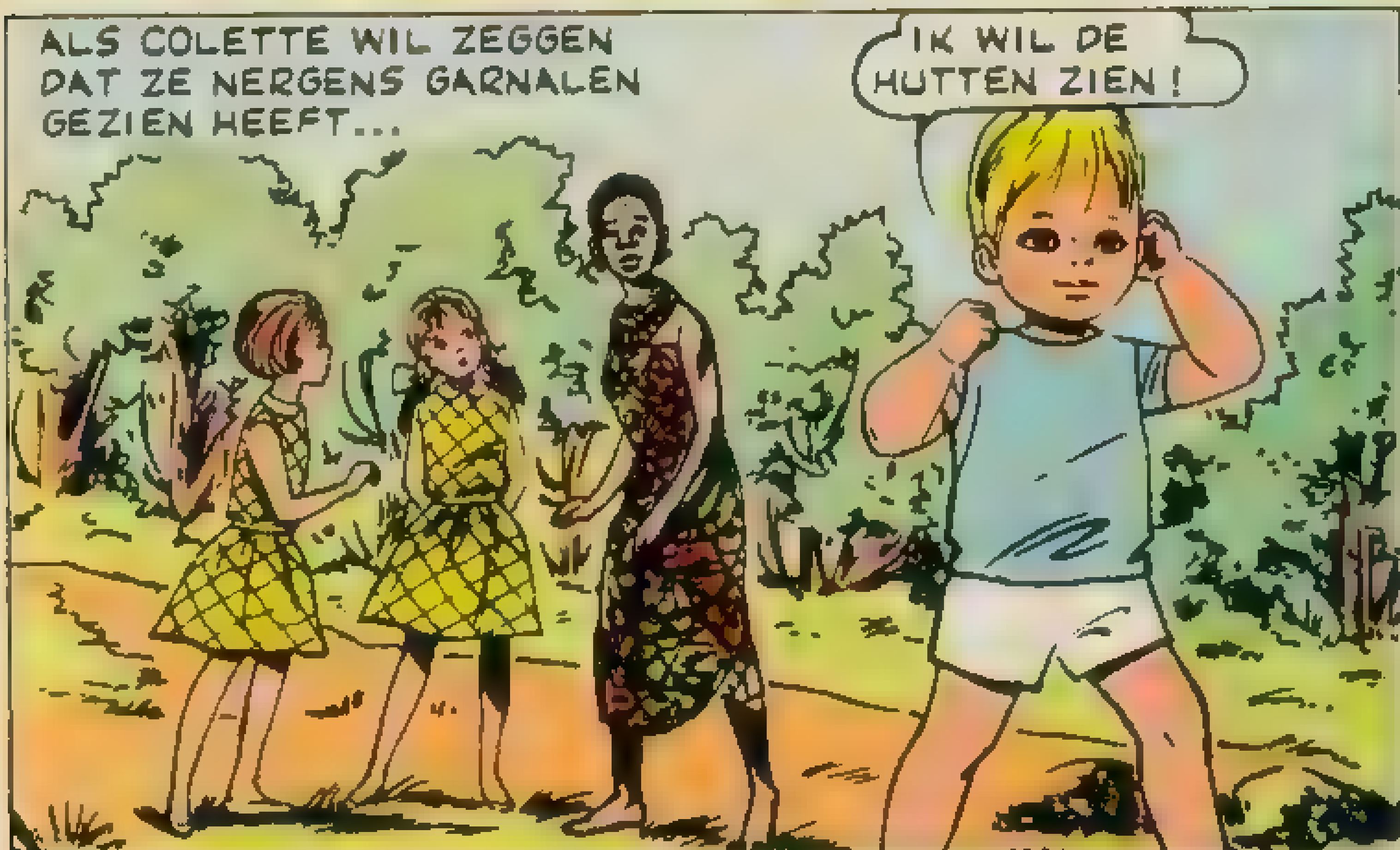

HET IS INDERDAAD DOROTHEA, EEN INLANDSE VROUW, DIE ZE WELEENS OP SCHOOL HEBBEN GEZIEN EN DE TWEELING VERTELT HAAR ALLES.

Jongens, er staat 'n zelfbouw intercom in het maandblad Vt VRIJE TIJD!

Ja, zo'n echte, eigen telefooninstallatie heb je al lang willen hebben! En nu kan het: je bouwt er eenvoudig zèlf een. In het nieuwe september-nummer van VT Vrije Tijd staat precies wat je voor zo'n intercom nodig hebt en hoe je hem kunt maken. Da's machtig joh, en... niet duur! Je kunt hem gebruiken als huistelefoon, van boven naar beneden en van binnen naar buiten. Heb je 'n vriend in dezelfde straat 'n paar huizen verder? 'n Draadje over het dak en jullie hebben je eigen geheime lijn die niemand kan afluisteren! Zorg dat je nr. 9 van het maandblad VT Vrije Tijd te pakken krijgt. Nòg fijner: neem (of vraag) 'n abonnement. VT Vrije Tijd staat altijd tjokvol fijne dingen!

Haal méér uit je Vt Vrije Tijd! Lees in het september-nummer ook: Een zeilboot uit een bouwpakket. Welke mogelijkheden zijn er om met 'n bouwpakket zelf 'n zeilboot te bouwen? ● We maken zelf 'n kolenkist voor de winter. ● Het houden en gezond houden van grote parkieten. ● VT Voordelig Timmeren: wat is de juiste manier om hardboard te verwerken? ● Foto- en filmrubriek: het mooi vlak opplakken van grote foto's. ● Een prachtig geborduurd bankje voor bij de haard. ● Modelbouw: alles over relaisbeveiliging.

50 ct. per maand bij abonnement - losse nummers 60 ct. - 48 pagina's - 4-kleurendruk - gratis werktekeningen van te maken voorwerpen.

Voor België per maand 10 F. - verkrijgbaar bij de boekhandel en bij de bezorger.

In dit blad vind je een bon waarmee je gemakkelijk 'n abonnement kunt nemen op VT Vrije Tijd. Moet je dòèn!

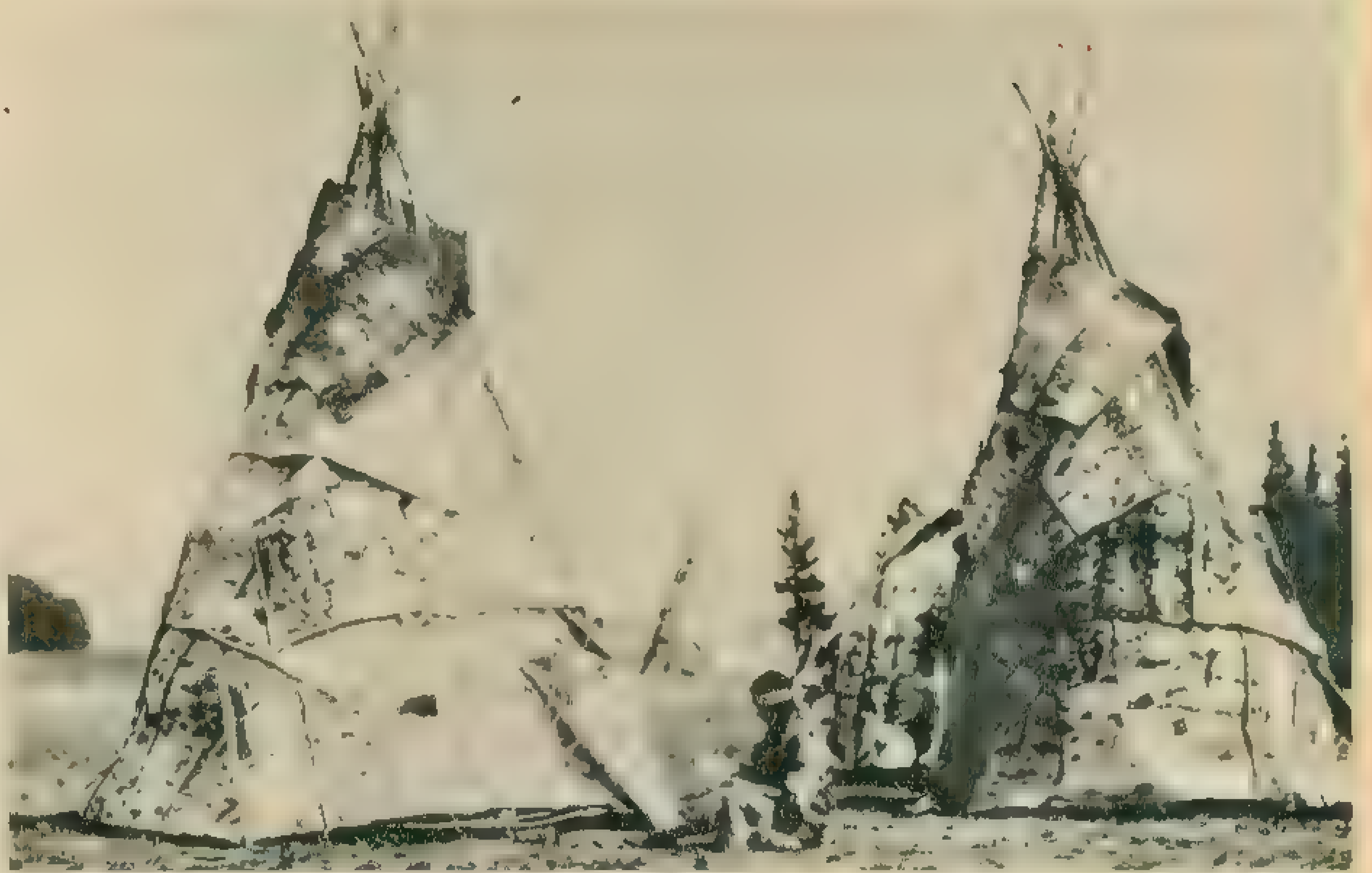
VRAGEN STAAT VRIJ

Wat is het verschil tussen een teepee en een wigwam?

Johan Woestenhoeve, Groningen

Wigwams noemt men de hutten, waarin de Indianen woonden, die leefden aan de oostkust van Noord-Amerika. Deze hutten bestonden uit een geraamte van takken, bedekt met boomschors of riet. Beide materialen waren in overvloed aanwezig in de uitgestrekte bossen en langs de rivieroevers van oostelijk Noord-Amerika. Wigwams hebben de vorm van een halve bol. Telkens als de Indianen verder trokken, lieten zij hun woningen staan en bouwden in hun nieuwe woongebied andere wigwams.

Teepees zijn een soort tenten, bestaande uit lange palen, die in een kring worden gezet en bij de toppen worden samengebonden. Het geheel wordt bedekt met aan elkaar genaaide dierehuiden. Een klep boven in de tent kan gesloten en geopend worden, zorgt voor de ventilatie en dient als schoorsteen. Dit soort tenten werd gebouwd door de Indianen, die de grote prairies bewoonden en leefden van de jacht op bizons. Bij elke verhuizing werden de tenten afgebroken en ingepakt en op een soort slee, van een paar palen gemaakt, naar het nieuwe woongebied vervoerd. In de Indianenreservaten van Noord-Amerika zijn deze prachtige en vaak bont beschilderde tenten nu nog te bewonderen.

Door wie en wanneer is de telegraaf uitgevonden?

Leopold Cwerle, Vucht, België

De telegraaf, een toestel om via een elektrische draadverbinding berichten over te seinen in een code bestaande uit strepen en punten, is uitgevonden door de Amerikaanse portretschilder en hoogleraar in de schilderkunst Samuel Finley Breese Morse, die leefde van 1791 tot 1872. In 1837 vervaardigde hij een telegraaftoestel en legde zes jaar later met steun van het Amerikaanse Congres een proefverbinding aan tussen Washington en Baltimore. Hij ontwierp tevens een seincode, die tot op de dag van vandaag, zij het in verbeterde vorm, gebruikt wordt voor radioberichten en radiotelegrammen. Deze code bestaat uit een aantal combinaties van strepen en punten, waarbij een streep dezelfde lengte heeft als drie punten, die elk een letter of een leesteken voorstellen. Naar de naam van de ontwerper wordt deze code morseschrift of morseseinen genoemd.

Kan men een vleermuis als huisdier houden?

Gabriëlla Wigbels, Raalte

Nee, Gabriëlla, een vleermuis kan niet als huisdier gehouden worden. Het zou bij wijze van spreken makkelijker zijn om een olifant te houden. Het is Artis gelukt vleermuizen in gevangenschap in leven te houden, maar daar leven ze dan ook in een ruime kooi, die voortdurend rijkelijk voorzien is van vliegen

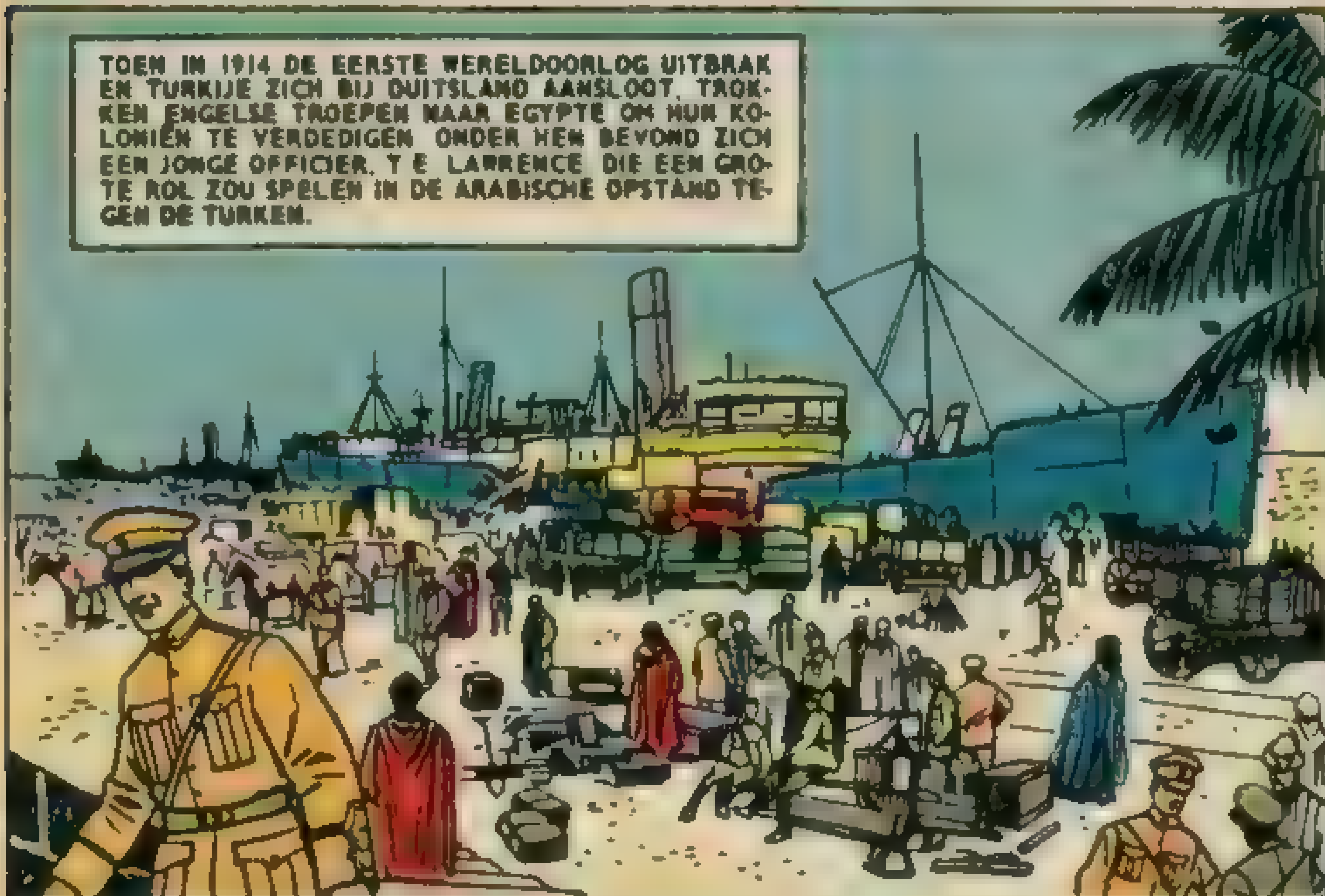
Hoe heet de archeoloog die de ruïnes van Pompeï heeft opgegraven?

John van de Dussen, Den Haag

Pompeï was een voorstad van het oude Neapolis, het tegenwoordige Napels, en werd in het jaar 79 ten gevolge van een uitbarsting van de vulkaan Vesuvius bedolven onder een meters dikke laag as. Reeds lang was men op de hoogte van dit feit, de Latijnse schrijver Plinius de Jongere heeft het namelijk in een van zijn brieven beschreven, maar pas in de achttiende eeuw heeft men enige toevallige vondsten gedaan. In de negentiende eeuw is de opgraving van Pompeï op grote schaal begonnen onder leiding van de Italiaan Fiorelli (gestorven in 1896). Tot op vandaag is men bezig met de opgraving en restauratie van Pompeï en Herculaneum een buurstad van Pompeï, die eveneens bedolven werd.

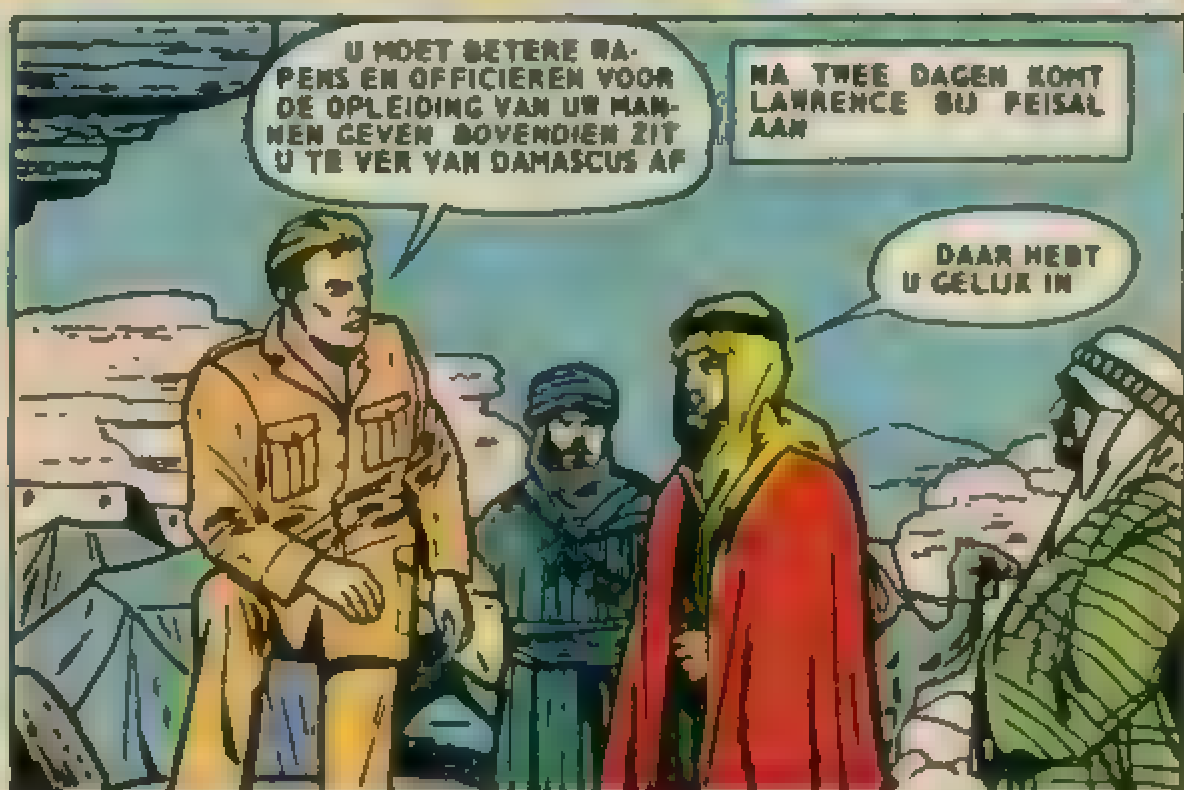
Lawrence van Arabië

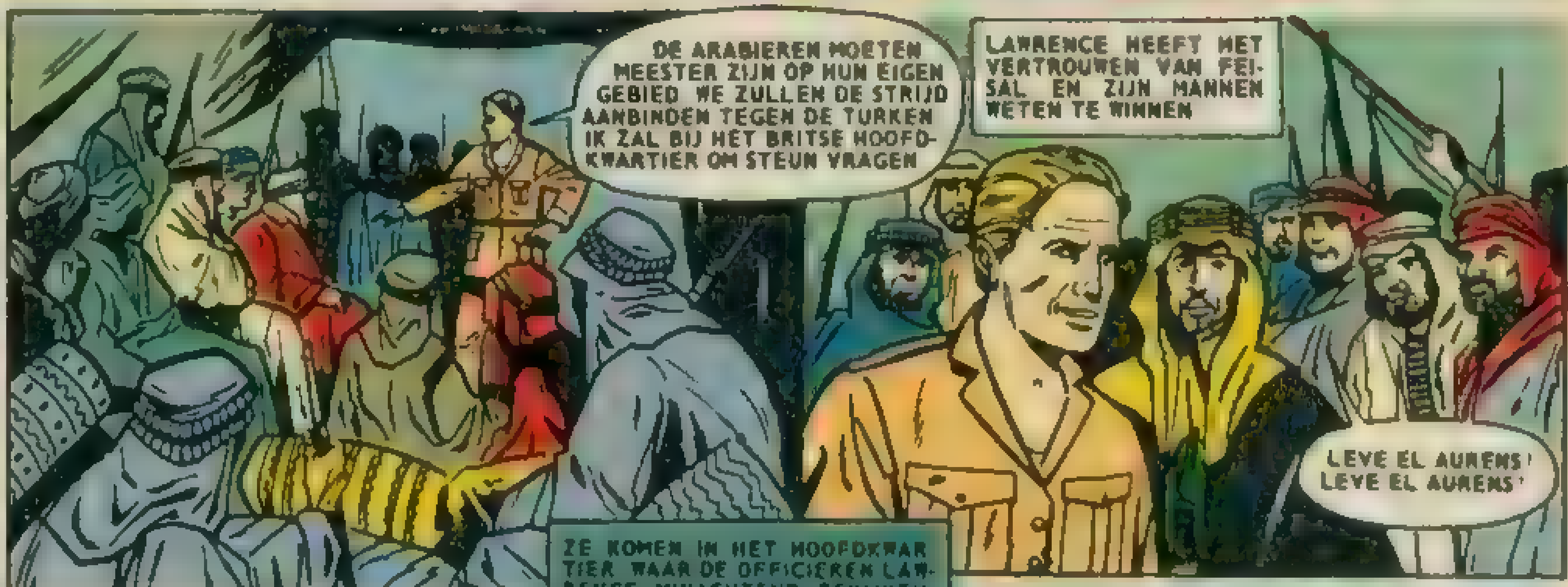

JE HEBT GELIJK LAWRENCE IK ZAL WAPENS VOEDSEL EN OFFICIEREN STUREN
DANK U, GENERAAL!
BIJ MURRAY LUKT HET BETER EN ALS VERBINDINGSOFFICIER KEERT LAWRENCE TERUG NAAR DE WOESTIJN

TERUG BIJ DE ARABIEREN HOORT HIJ VAN HUN NEDERLAGEN FEISAL VERWACHT EEN NIEUWE AANVAL VAN DE TURKEN LAWRENCE BEDENKT EEN LIST HIJ SPECULEERT OP HET TURKSE BIJGELOOF

TERUG! ER IS NIEMAND! EEN DODE STAD! BOZE GEESTEN!

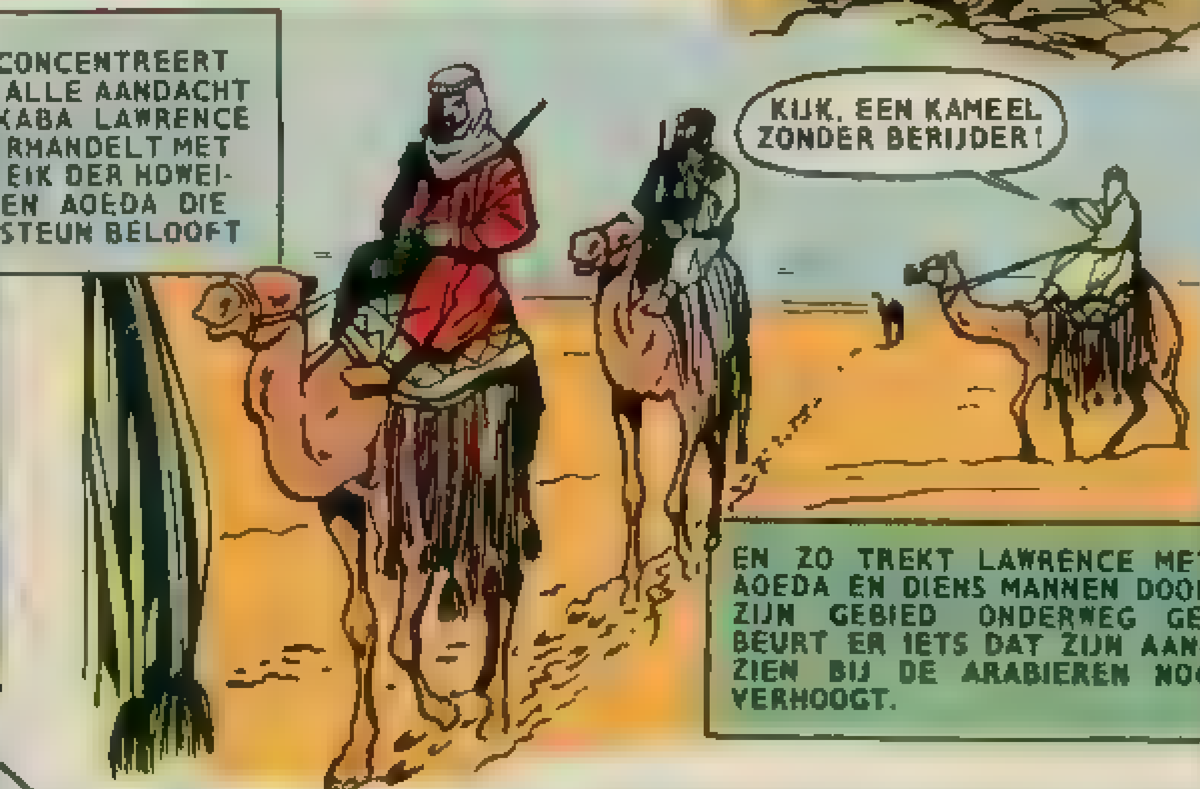

BRAVO! DE LIST IS GELUKT!

DAN TREKKEN DE ARABIEREN OP EN VEROVEREN DE HAVENSTAD WEDSJ DE TURKEN BEZITTEN NU NOG SLECHTS EEN ARABISCHE HAVEN AKABA DEZE STAD IS HET VOLGENDE DOELWIT VAN DE ARABIEREN
VUUR! BRAVO GERAAKT! NOG EVEN DOORZETTEN MANNEN!

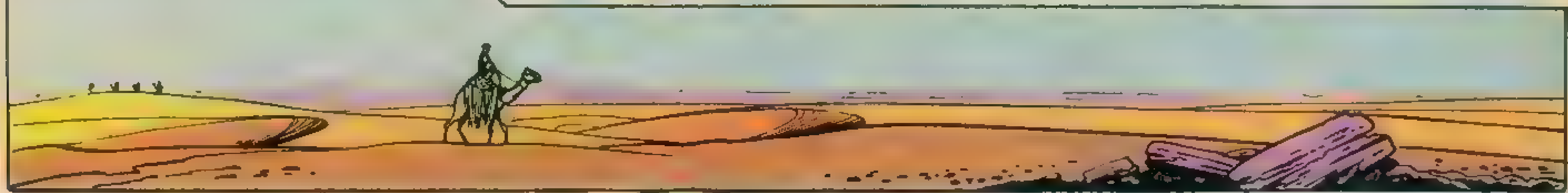

DAAR KOMT DE TREIN! OPGELET!

TUSSENDOOR HOUDT LAWRENCE ZICH BEZIG MET HET OPBLAZEN VAN TREINEN DIE MUNITIE VOOR DE TURKEN AANVOEREN
VOORUIT!

WAT DE TURKEN BETREFT DIE LUST IK RAUW! GELOOF MIJ!

DAN CONCENTREERT ZICH ALLE AANDACHT OP AKABA LAWRENCE ONDERHANDELT MET DE SJEIK DER HOWEITSTATEN AOEDA DIE ZIJN STEUN BELOOFT
KIJK, EEN KAMEEL ZONDER BERIJDER!
EN ZO TREKT LAWRENCE MET AOEDA EN DIENS MANNEN DOOR ZIJN GEBIED ONDERWEG GEBEURT ER IETS DAT ZIJN AANZIEN BIJ DE ARABIEREN NOG VERHOOGT.

HIJ IS BEZWEKEN, IK HAAL HEM TERUG
LAAT HEM GAAN VOOR JE ZELF IN DEZE HITTE BEZWIJKT!

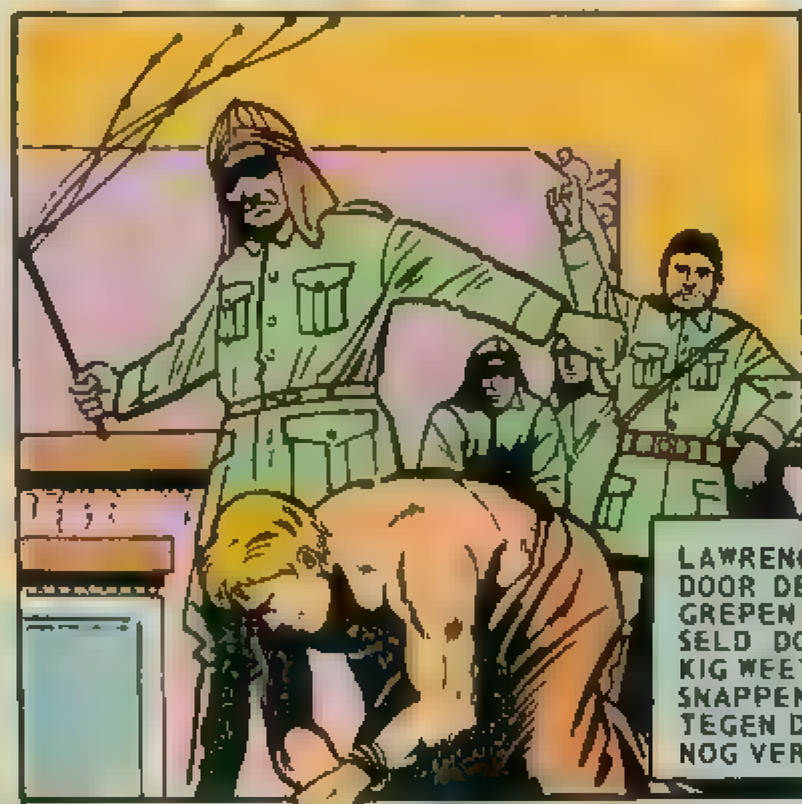

EVEN LATER VINDT LAWRENCE DE ARABISCHE BERIJDER DIE UITGEPUT IN HET ZAND LIGT
GELUKKIG! DAAR IS HIJ!

EL AURENS! EL AURENS! TEN AANVAL!
VOORUIT, MANNEN!
LAWRENCE EN AOEDA BEREIKEN AKABA ZE HEBBEN GELUK WANT DE TURKEN HEBBEN AL HUN KANONNEN OP DE ZEE GERICHT

DE TURKEN ZIJN IN DE MINDERHEID DE ARABIEREN VECHTEN ALS BEZETENEN HET DUURT NIET LANG OF ZE HEBBEN AKABA VEROVERD

NU KOMEN LAWRENCE EN ZIJN MANNEN IN HET DERAA-DISTRICT DAT BEZET IS DOOR DE TURKEN. LAWRENCE EN ZIJN VRIEND TALAL GAAN OP VERKENNING UIT

HELP'

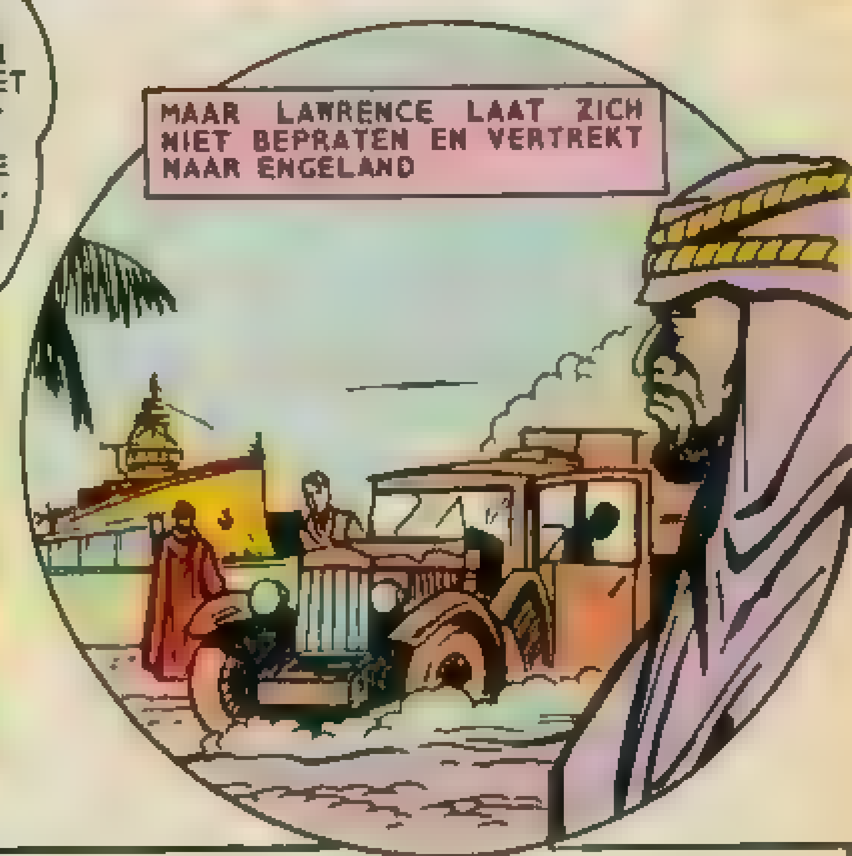

LAWRENCE WORDT DOOR DE TURKEN GEGREPEN EN AFGERANSELD DOCH GELUKKIG WEET HIJ TE ONTSNAPPEN ZIJN HAAT TEGEN DE TURKEN IS NOG VERSTERKT

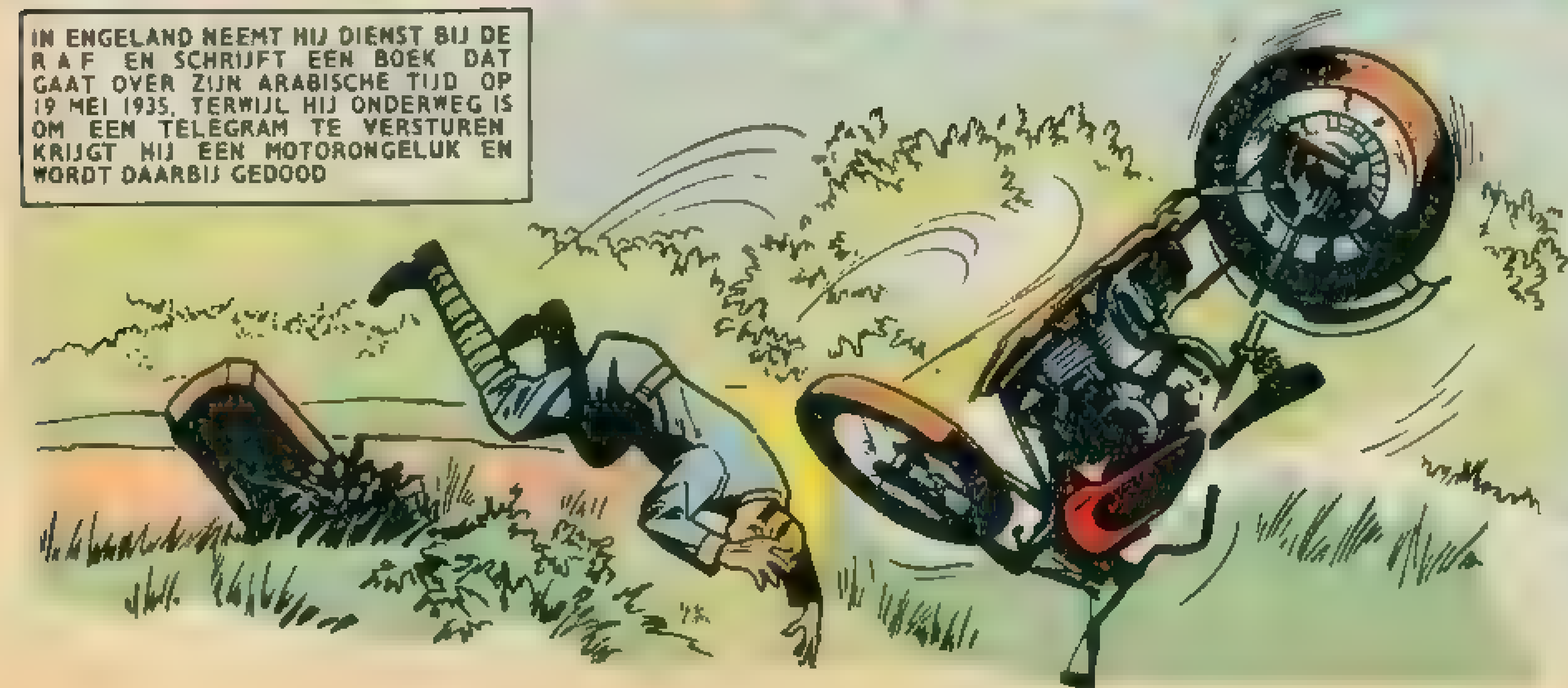

DAAR ZIJN ZE DE TURKEN' VAL AAN'

MET STEUN VAN DE NIEUWE BRITSE OPPERBEVELHEBBER ALLENBY GELUKT HET LAWRENCE KONING FEISAL ALS OVERWINNAAR DAMASCUS BINNEN TE VOEREN LAWRENCE TREKT ZICH DAARNA TERUG ZIJN TAAK IS VOLBRACHT

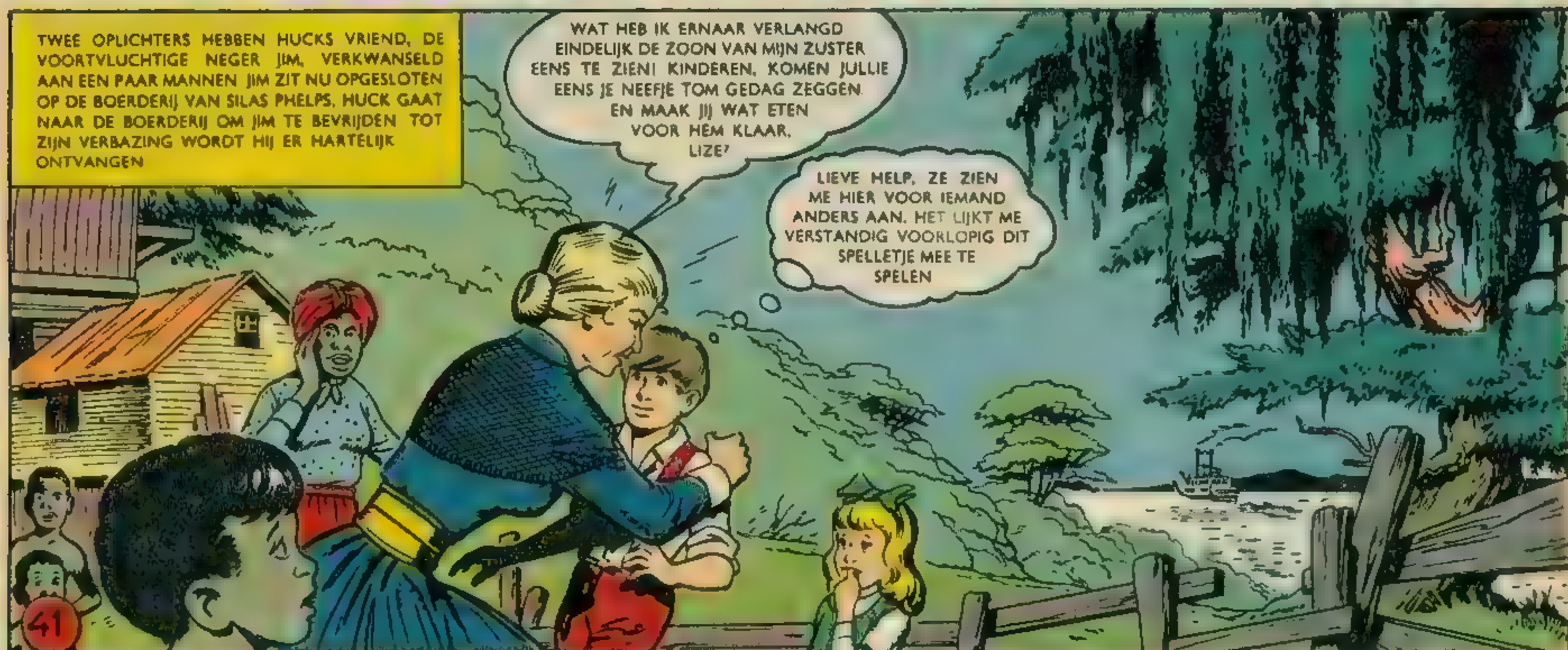

GENERAAL ALLENBY, IK NEEM ONTSLAG UIT DE DIENST. IK TREK MIJ TERUG
IK KAN HET JE NIET BELETTEN MAAR WE HEBBEN JE NOG NODIG HET IS EEN BENDE ONDER DE ARABIEREN IK VRAAG ME AF OF FEISAL DEZE MENSEN KAN BESTUREN

MAAR LAWRENCE LAAT ZICH NIET BEPRATEN EN VERTREKT NAAR ENGELAND

IN ENGELAND NEEMT HIJ DIENST BIJ DE R A F EN SCHRIJFT EEN BOEK DAT GAAT OVER ZIJN ARABISCHE TIJD OP 19 MEI 1935, TERWIJL HIJ ONDERWEG IS OM EEN TELEGRAM TE VERSTUREN KRIJGT HIJ EEN MOTORONGELUK EN WORDT DAARBIJ GEDOOD

IN HEEL ENGELAND WORDT GEROUWD OM DEZE HELD BIJ DE BEGRAFENIS ZIJN HOOGGEPLAATSTE FIGUREN AANWEZIG, ONDER WIE WINSTON CHURCHILL ER WORDT EEN MONUMENT OPGERICHT, DAT LAWRENCE VOORSTELT IN DE KLEDING VAN DE ARABIEREN MET WIE HIJ ZICH EEN VOELDE

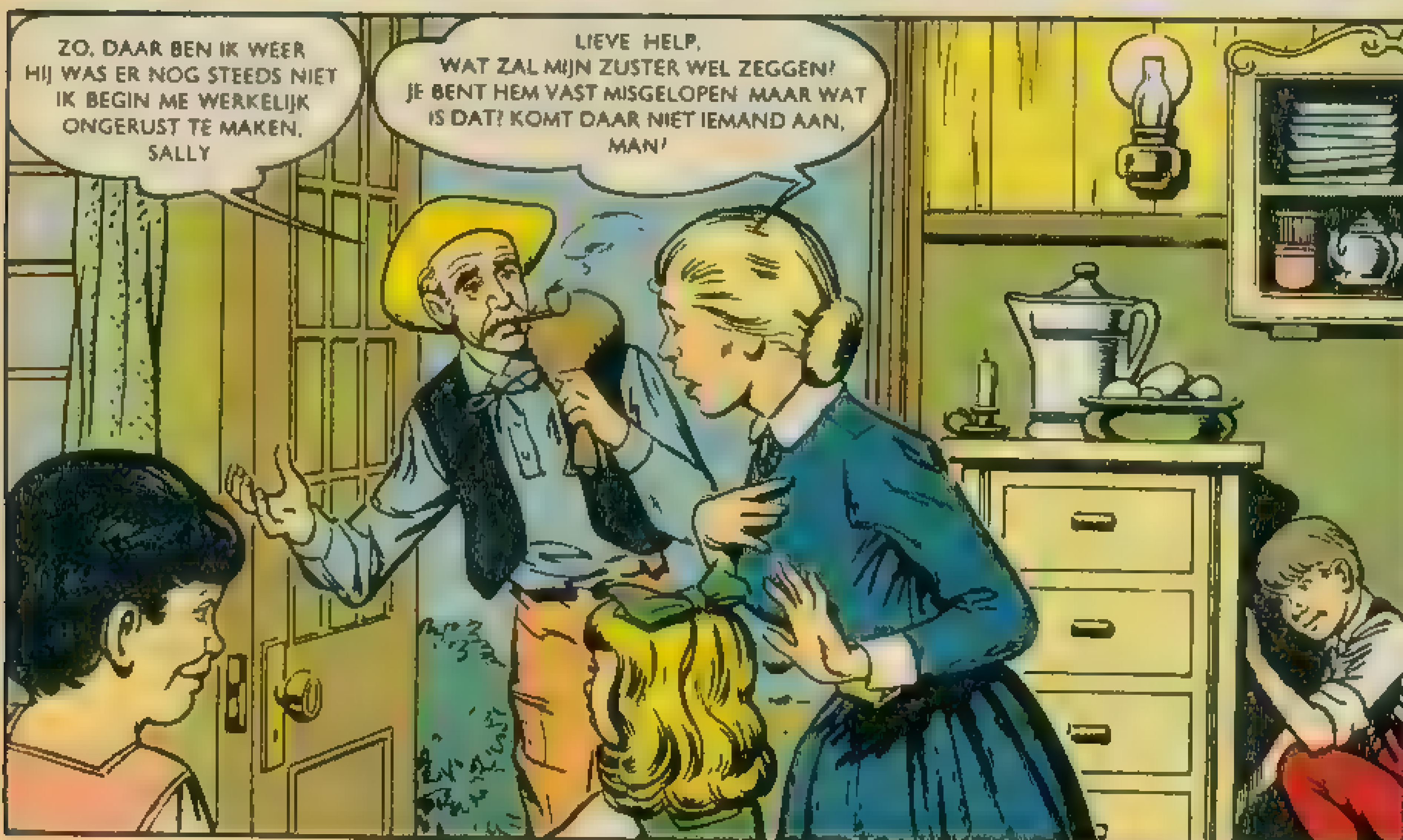
Huckleberry Finns

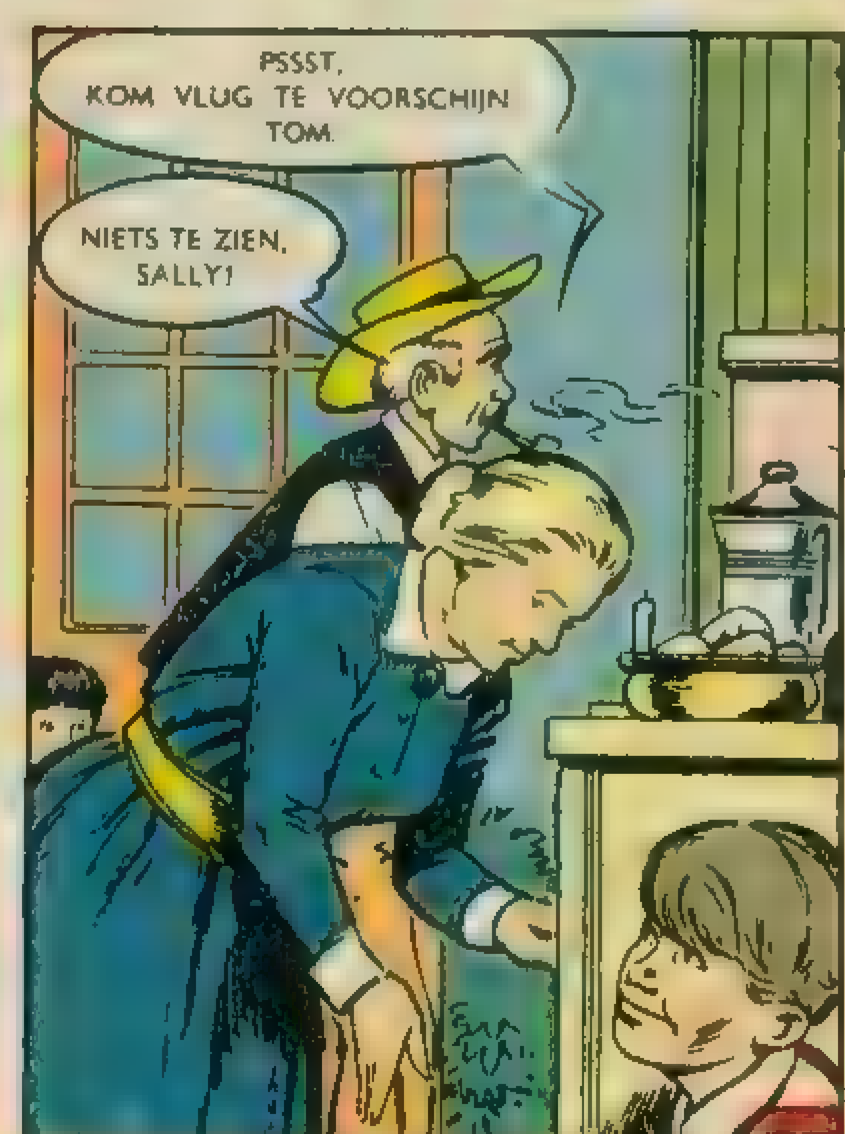

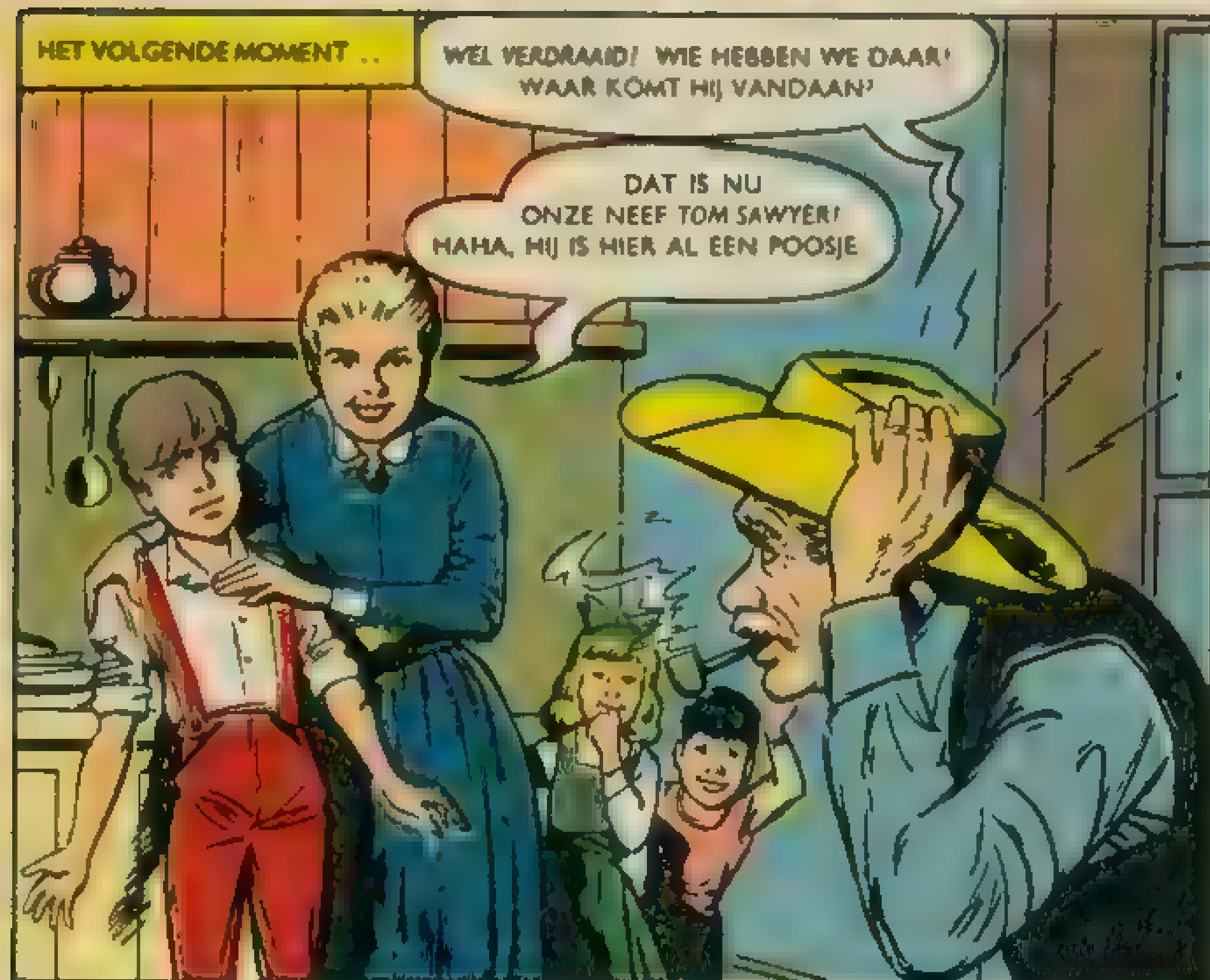

avonturen

door Mark Twain

VAN ROTSKUST TOT ZANDSTRAND

Ook deze week gaan we weer eens een kijkje nemen op het misschien al wat stiller geworden strand om te zien of er nog iets van al wat leeft tussen de krijtrotsen van Engeland en onze eigen zandstranden is aangespoeld. En laten we vooral zeeweringen en strekdammen niet vergeten, want die leveren soms de interessantste vondsten op zoals sponsen. Ja, echte sponsen, al moet je niet verwachten dat die er hetzelfde uit zien als die welke bij je thuis in de badkamer liggen, want die worden ingevoerd uit warmere streken. De sponsen van vaderlandse bodem zijn vaak niet groter dan een paar millimeter, hoewel er ook wel iets grotere soorten voorkomen.

Hun geraamte bestaat uit ragfijne kalknaaldjes of bij de grotere soorten uit een breiwerk van fijne kalkdraadjes.

Gekookte garnalen zijn een heerlijk eten en met een sleepnetje kun je ze langs de hele kust vangen. Sommige exemplaren kunnen wel tien centimeter groot worden.

Met wat zoeken en wat geluk kun je op basaltblokken wulken vinden, een soort zeeslakken, die leven van de kleine schelpdieren, die zich op stenen of hout hebben vastgezet, zoals napslakken, die op hun beurt weer leven van algen en wieren.

Je hoeft niet bang te zijn, dat je bij het baden in zee plotseling gegrepen wordt door zo'n engerd uit griezelverhalen, een octopus. Hij komt weliswaar voor in de Noordzee, maar wordt dan nooit groter dan dertig centimeter en bij hoge uitzondering spoelt er weleens een dood bij ons aan, maar voornamelijk komen deze schuwe diertjes voor in holen en spleten voor de Engelse rotskust. De vreemde naam van deze inktvis is afkomstig uit het Grieks en betekent „achtpoot".

In het zuidelijke deel van de Noordzee komt de zuigvis voor. Hij dankt zijn naam aan twee zuignappen boven op zijn kop, waarmee hij zich onder aan schepen en grotere zeedieren zoals haaien en walvissen vastzuigt.

Zeevaarders uit vroegere tijden zagen voor de kust van Portugal een vreemd soort kwal drijven, die er uit zag als een kleine platte ijsberg, die zich boven op de golven door de wind liet voortzeilen, en zo kreeg deze kwal de naam Portugees oorlogsschip. Onder water sleept het dier een tros draden achter zich aan, voorzien van giftige netelcellen. Vissen, die deze doorzichtige draden niet zien en erin verstrikt raken, zijn een zekere prooi voor de kwal. Nadien is gebleken dat het dier heus niet alleen in de Portugese wateren voorkomt.

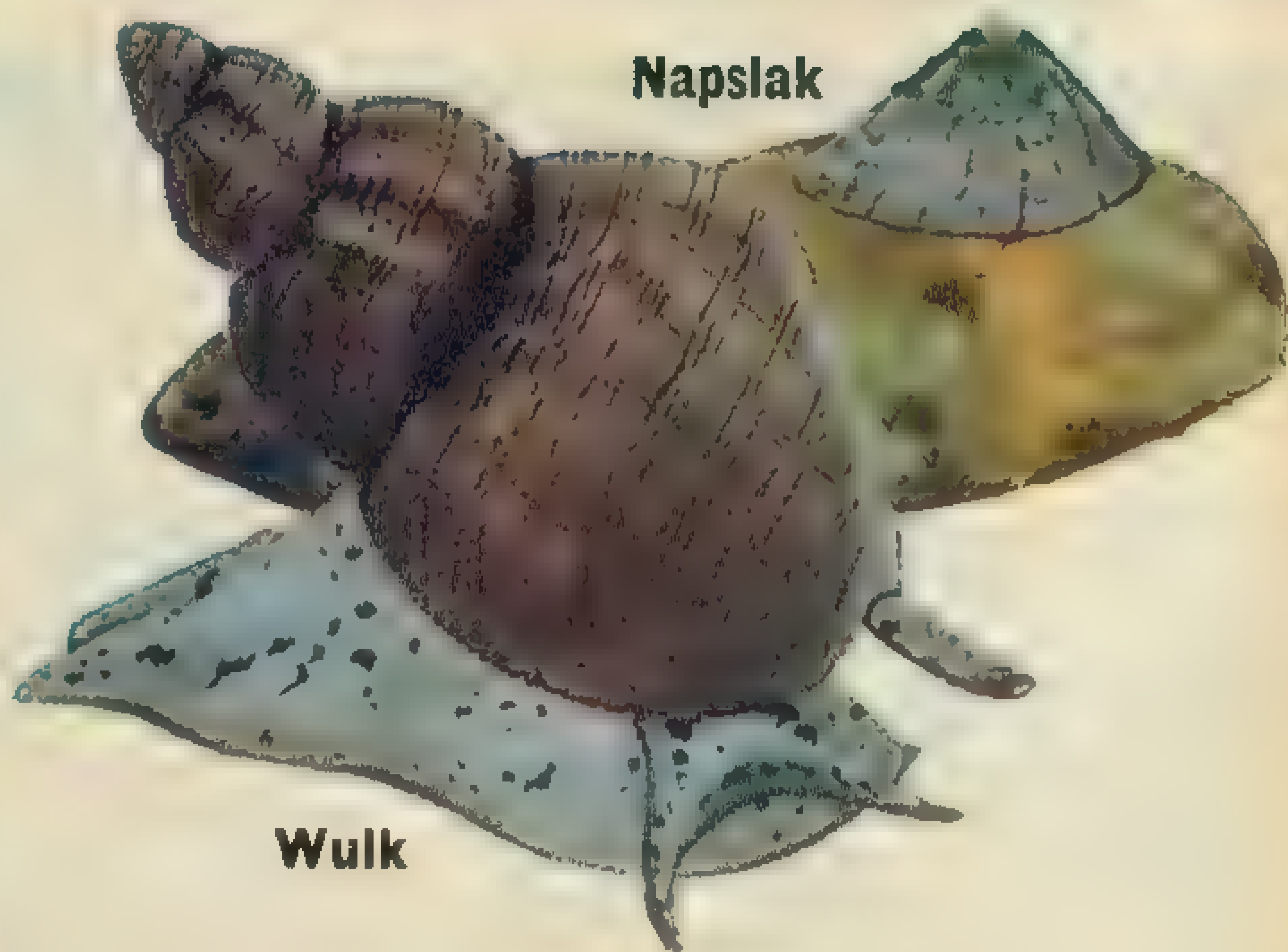
Tot besluit bekijken we nog een lid van de krabbenfamilie, de zwemkrab, die er uit ziet alsof hij met vilt beplakt is, want hij zit vol met kleine haartjes. Probeer hem maar niet te aaien, want een vos zonder haren is zijn streken niet verloren en een krab mét haren evenmin.

Kalksponsen

Garnaal

Wulk

Octopus

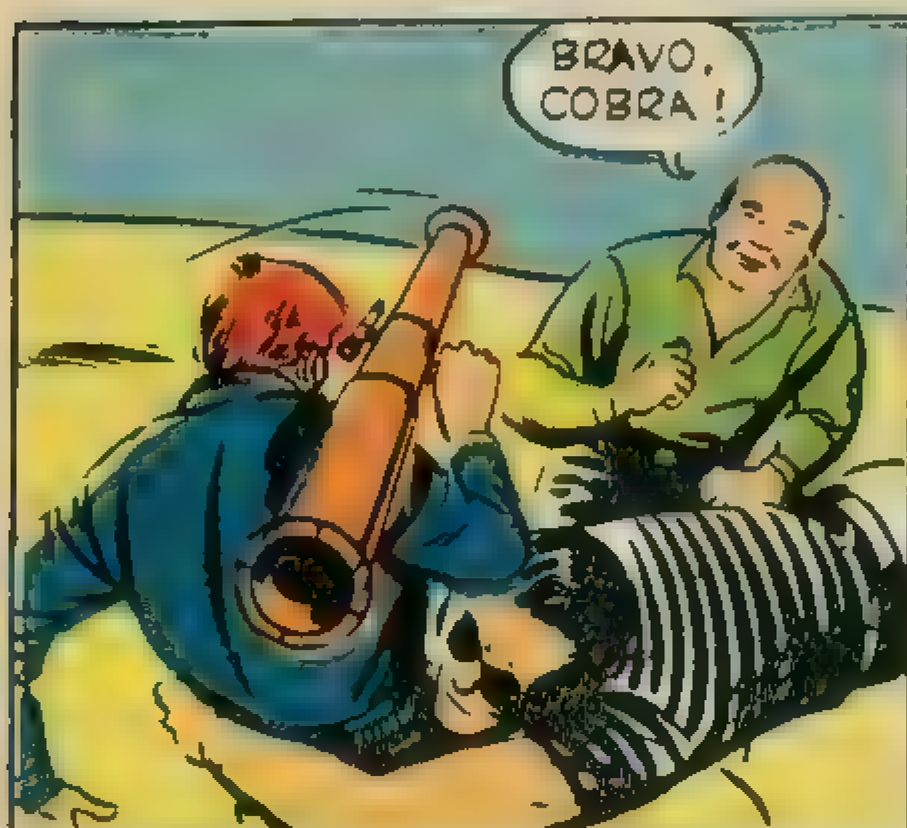

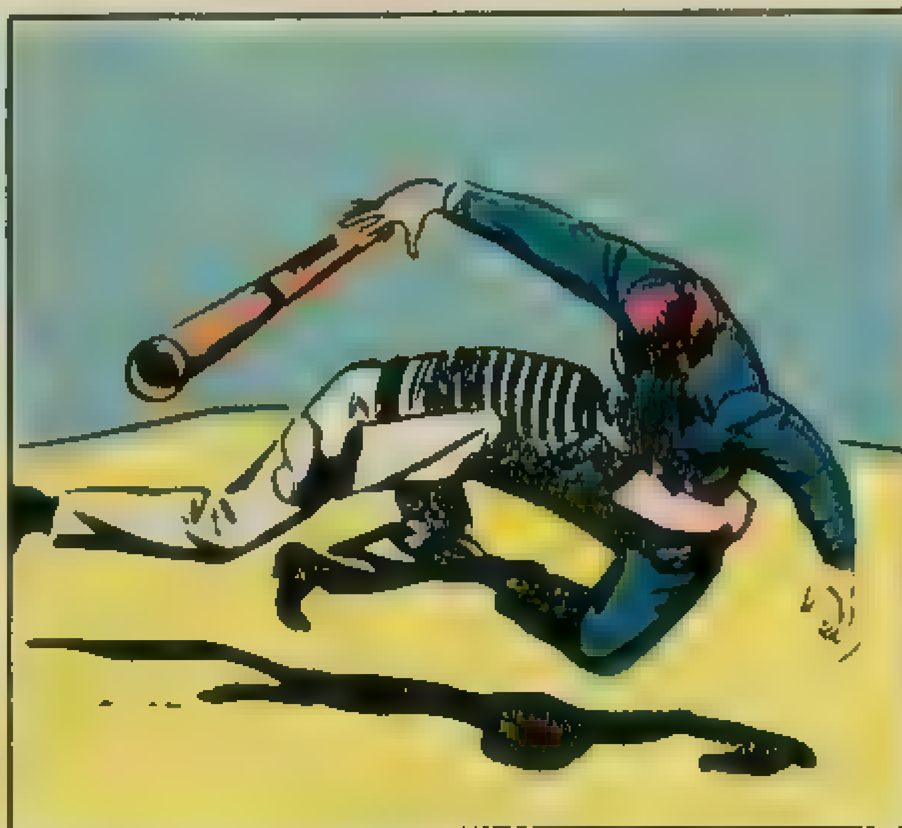
Zwemkrab

Tiger Joe ★★ DE PIRATEN

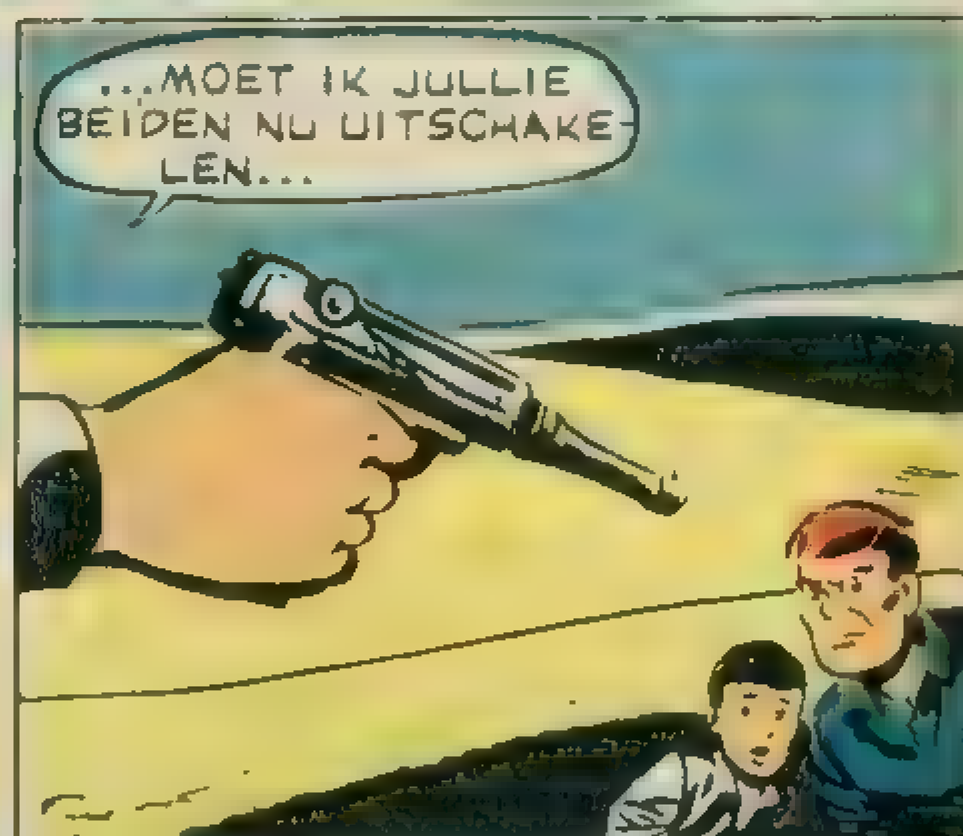

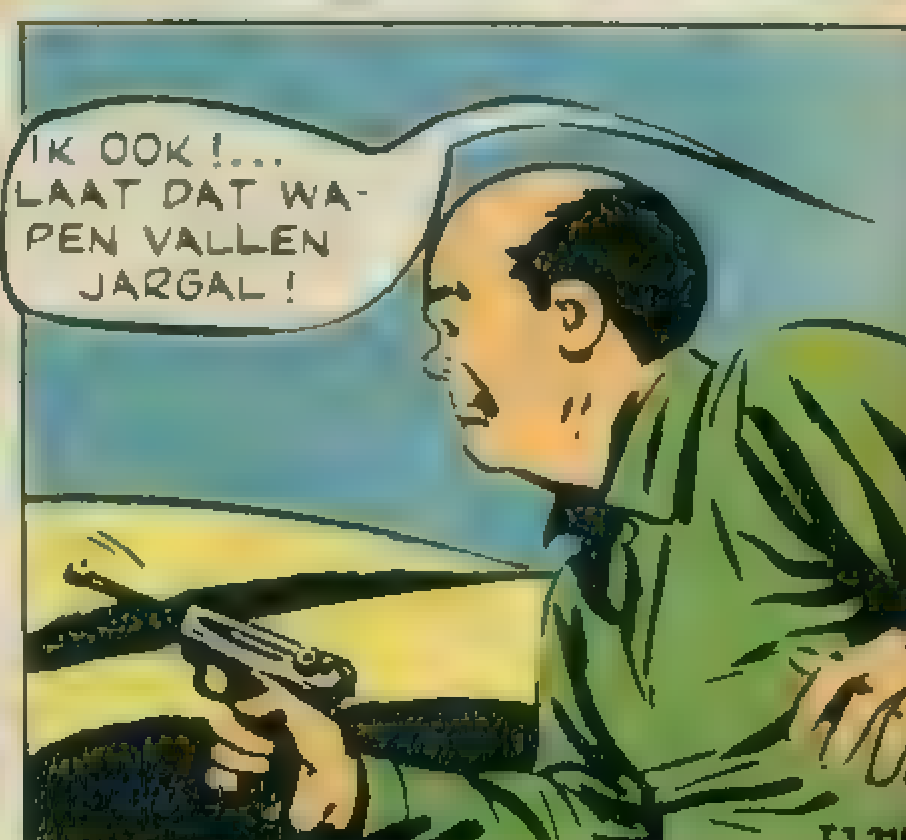

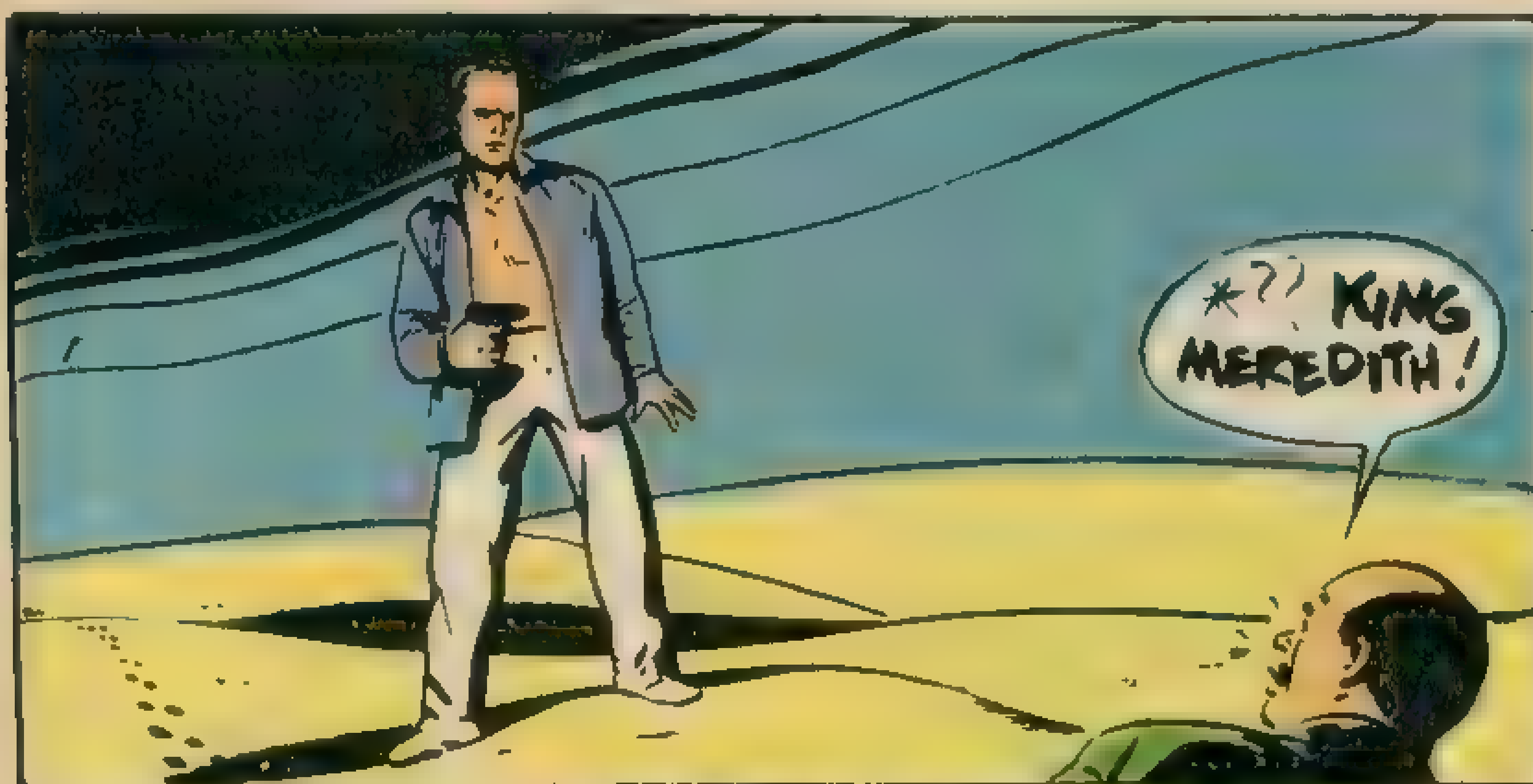

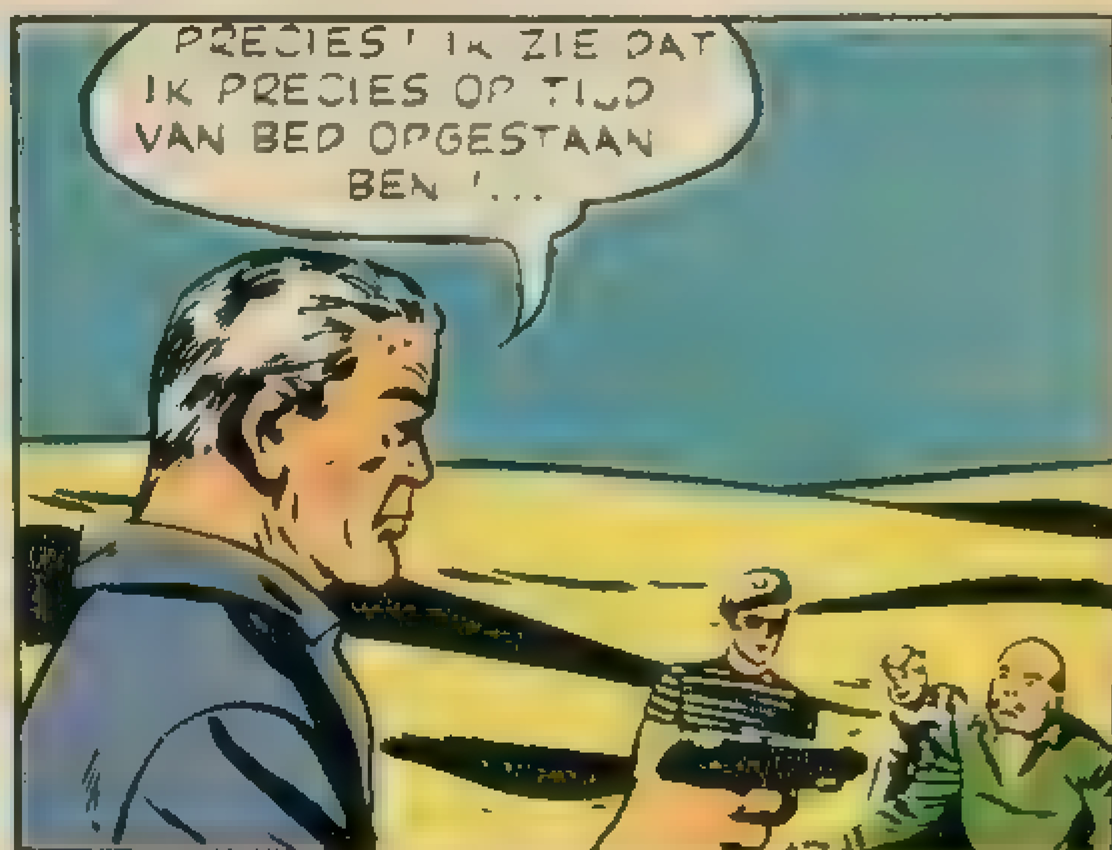

VAN BENGALEN

Slokje en Sandri worden door Cobra overrompeld...

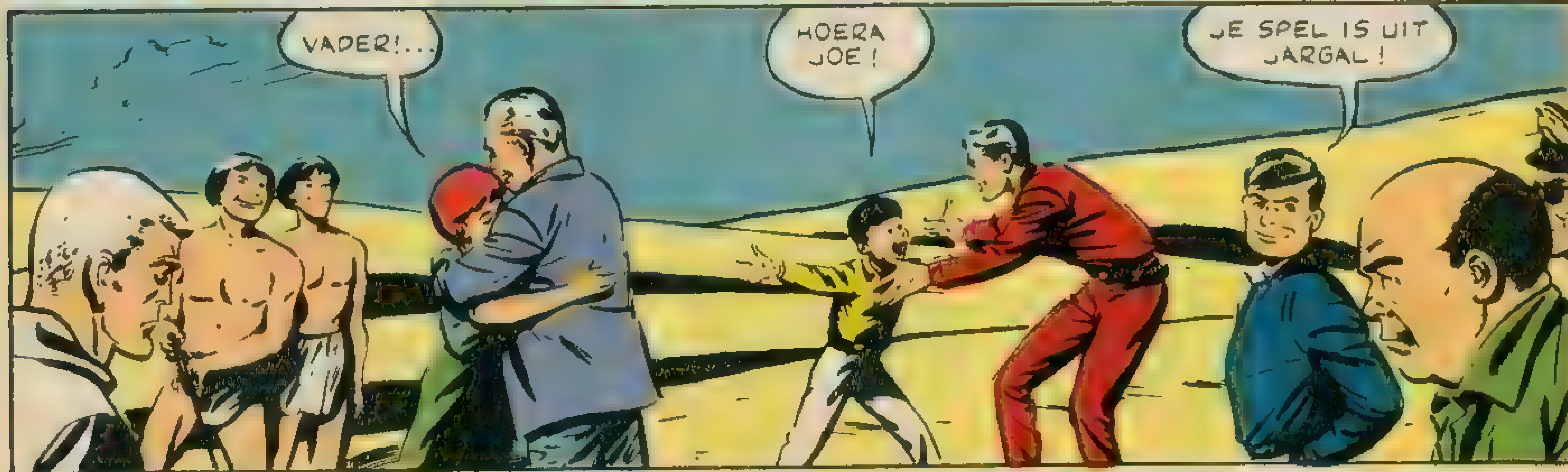

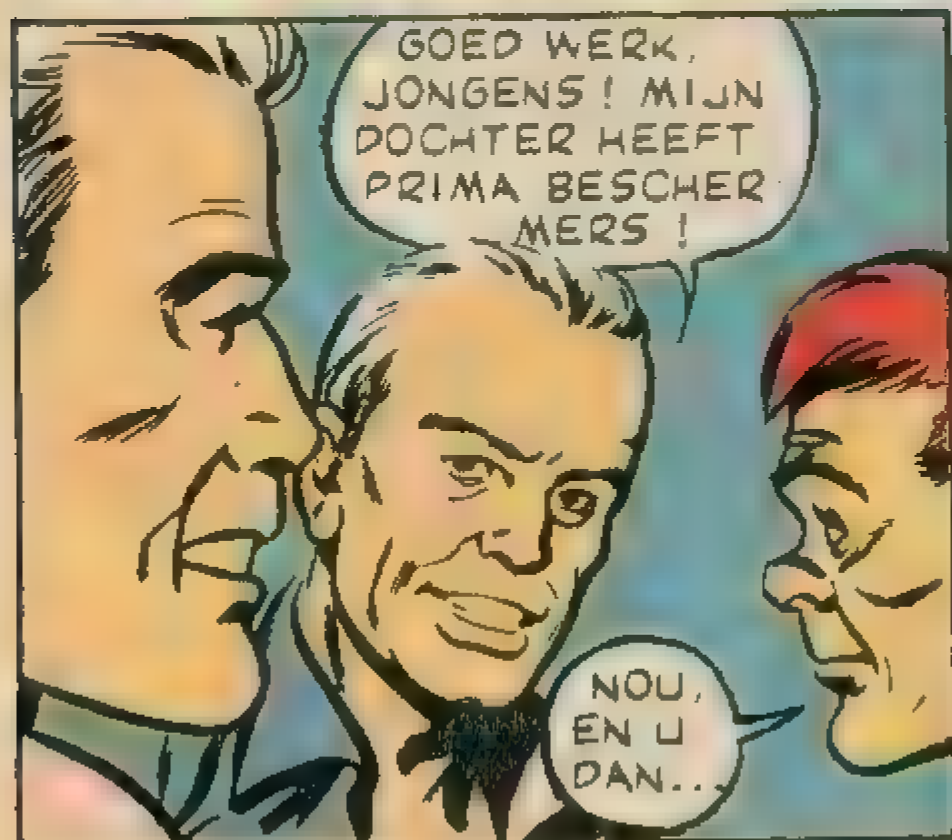

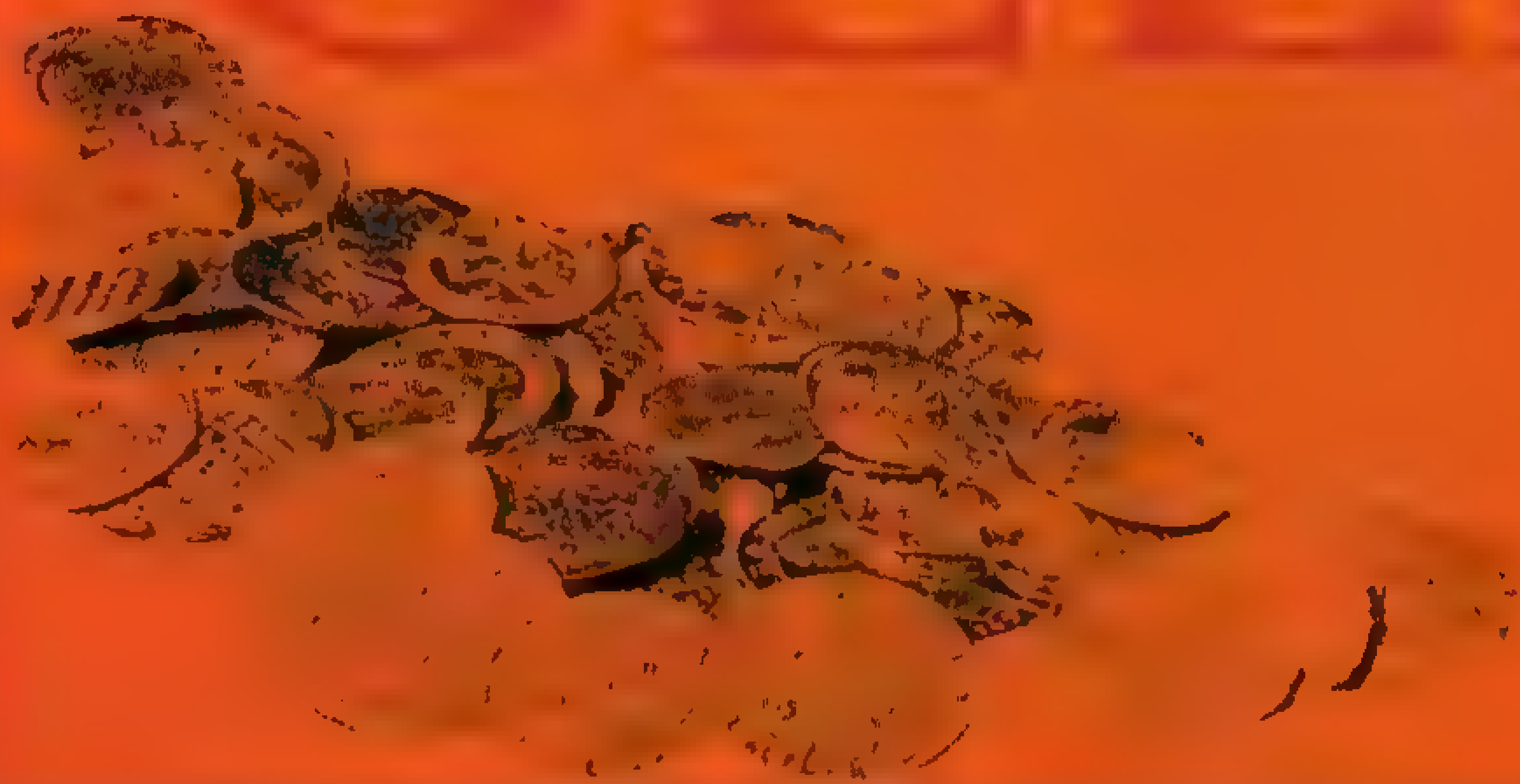

GELD

Stenen geld van het eiland Yap. Een van de voordelen van dit geld: het wordt niet gauw gestolen! (Foto: Nat. Geographic Society.)

Een kleitablet uit Babylonië dat rond het jaar 2000 voor Christus gebruikt werd als betaalmiddel. Om de hals van de dame een aantal schelpen, die in het oude China en op de Zuidzee-eilanden als geld gebruikt werden. (Foto UPI.)

Geld is in ons leven een heel belangrijke zaak. Dat dat zo is, wordt onder andere bewezen door de vele uitdrukkingen in onze taal die met geld te maken hebben, zoals geld is macht, geld is de wortel van alle kwaad, met geld kun je alles kopen en geld is het slijk van de aarde. Een uitdrukking die je veel hoort, is ook: geld alleen maakt niet gelukkig. Dat is ook een grote waarheid, want van vele schatrijke mensen is bekend dat ze ondanks hun rijkdom toch niet gelukkig zijn. Echt geluk en een goede gezondheid zijn voor al het geld in de wereld niet te koop. Dit neemt niet weg dat in onze tijd het geld niet weg te denken valt en wij het niet meer zonder geld kunnen stellen. Er zijn verscheidene mensen geweest die er hoge idealen op na hielden en in geld alleen maar kwaad zagen. Daarom hebben ze gemeenschappen gesticht, waarin de mensen probeerden zonder geld te leven. Maar dit lukte niet en alle pogingen in die richting leden schipbreuk

Toch is er een tijd geweest dat de wereld geen geld kende. Hoe leefde men toen? Wel, hoofdzakelijk door ruilhandel. Bezat de een iets dat hij kon missen, omdat hij er bijvoorbeeld geen behoefte aan had of er een teveel van had, dan ruilde hij dit met een ander, die het wél kon gebruiken en omgekeerd. Nu kwam het bij een dergelijke ruil weleens voor dat het ene produkt het andere in waarde eigenlijk overtrof en de een minder terugkreeg dan hij aan de ander gaf. Dit had tot gevolg dat men bepaalde voorwerpen ging gebruiken om iets van iemand los te krijgen en dat was het eerste „geld", want die voorwerpen golden als betaalmiddel. Voorbeelden hiervan hebben we bij de vleet, want verscheidene ontdekkingsreizigers hebben op hun tochten door onbekende streken primitief geld verzameld en meegebracht

Omdat de verschillende volkeren aanvankelijk nog weinig contact met elkaar hadden, verschilden de betaalmiddelen onderling nogal van elkaar.

Op de Santa-Cruzeilanden bijvoorbeeld golden de veren van de honingvogel als geld. In andere streken gebruikte men de veren van de paradijsvogel als betaalmiddel. Bij de Inca's, de oude bewoners van Midden- en Zuid-Amerika, waren het cacaobonen, waarmee werd betaald, en dat de waarde hiervan niet klein was, bleek uit het feit dat men voor honderd cacaobonen een uitstekende slaaf kon kopen. Tot in het midden van de vorige eeuw gebruikten vele mensen in Mexico stukjes zeep om elkaar te betalen en in de Baltische landen was het de nu nog steeds kostbare amber, die op het ogenblik veel wordt gebruikt in de parfumindustrie om het aroma van parfum te verhogen.

In de tijd dat thee in het noordelijke deel van Rusland een schaars en duur artikel was, was het betaalmiddel in die streken pakjes geperste thee Op de Salomonseilanden bestond het plaatselijke geld uit de tanden van de vliegende hond. In vroeger tijden was zout ook een gewild artikel en in het oude Ethiopië kon je de meest uiteenlopende dingen kopen als je maar de beschikking had over een hoeveelheid staven zout, die dan verpakt waren in bladeren. In het leger van het oude Rome ontvingen de soldaten een gedeelte van hun salaris in zout. Wij hebben daar het woord salaris van overgehouden, dat afgeleid is van het Latijnse woord sal dat zout betekende.

Soms wisten dergelijke betaalmiddelen zich eeuwenlang te handhaven, zelfs tot in onze tijd, zoals op Nieuw-Guinea (West-Irian). Dit ondervond in 1962 de Oostenrijkse bergbeklimmer Heinrich Harrer, toen hij het Carstenzgebergte wilde beklimmen De dragers, die hij in dienst had genomen, weigerden elk betaalmiddel behalve een bepaald soort witte schelpen, die op Tahiti voorkomen. Op het eiland Yap, een van de Carolinen ten oosten van de Filippijnen, is de arrogonietsteen het betaalmiddel. Deze stenen hebben verschillende grootten, waarvan de waarde afhankelijk is. Er zijn stenen van vijftien centimeter, maar ook van drie en een halve meter middellijn. In het midden van die stenen bevindt zich een gat, waardoor men een stok kan steken. Bij de grote stenen is het natuurlijk moeilijk ze te hanteren, maar daar maakt men zich op Yap geen zorgen over De stenen blijven op de plaats waar ze zich bevinden en bij een koop verwisselen ze van eigenaar. De arrogonietsteen is afkomstig van een eilandje, vijfhonderd kilometer van Yap. Gemakkelijk te verkrijgen zijn de stenen dus niet en bovendien wordt er een strenge controle uitgeoefend of men er niet op onrechtmatige wijze aankomt.

Ondanks het feit dat men vroeger wel bepaalde betaalmiddelen bezat, bleef men zoeken naar betere om de mensen het drijven van handel gemakkelijker te maken en koop en verkoop eerlijker te doen verlopen. Zo kwam men op het idee munten te

Het oudste bekende bankbiljet ter wereld is dit exemplaar. Het werd in 1368 door keizer Hung Wun in China uitgegeven. (Foto: Deutsche Presse Agentur.)

Een zilveren munt die geldt als de grootste ter wereld en afkomstig is uit Thailand. De waarde bedraagt tachtig ticals of acht Engelse ponden

slaan en de oude Egyptenaren kenden reeds veertienhonderd jaar voor Christus gouden munten, die in het hele land als wettig betaalmiddel golden. Toch wist dit Egyptische muntstelsel zich op de duur niet te handhaven; dat kwam omdat men nog niet de goede techniek kende voor het slaan van munten. De ene munt bevatte meer goud dan de andere en was dus meer waard.

De Assyriërs en Feniciers kenden ook een muntstelsel, dat beter voldeed dan het Egyptische De Assyriers gebruikten stukjes afgewogen zilver en de Feniciers stukjes afgewogen goud, die van een stempel werden voorzien ter aanduiding van de waarde

De oorsprong van ons huidige muntstelsel ligt waarschijnlijk omstreeks zevenhonderd jaar voor Christus in het Vooraziatische Lydië De Grieken zouden het hebben overgenomen en vanuit Griekenland zou het zich over de hele wereld hebben verspreid

Evenals munten zijn bankbiljetten heel oud; het eerste bankbiljet zou in de dertiende eeuw in China in omloop zijn gebracht. Het was een stuk bast van een daartoe uitgekozen boomsoort dat op maat was gesneden en van het persoonlijk zegel van de keizer was voorzien. Het alleroudste bankbiljet in Europa dateerde uit 1656 en was afkomstig uit Zweden.

Map en Moppie

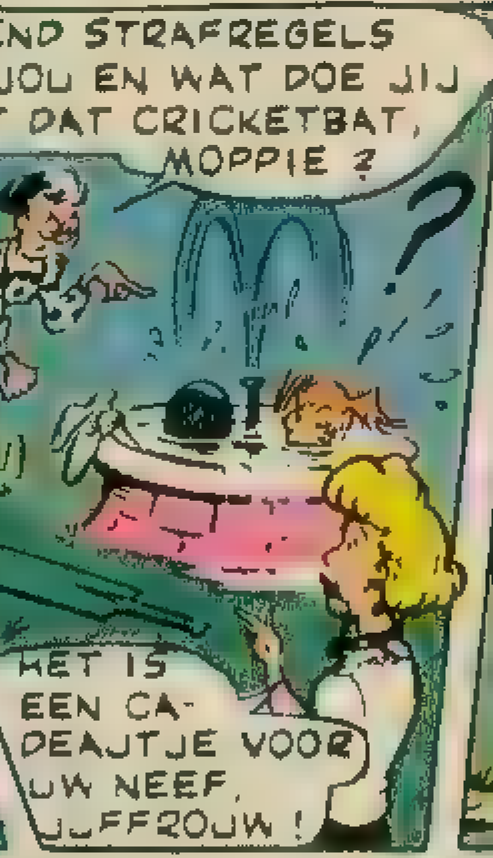

EVEN LACHEN!

„Moeder, waarom vraagt u niet aan de tovenaar of hij iets tegen de hik heeft?'

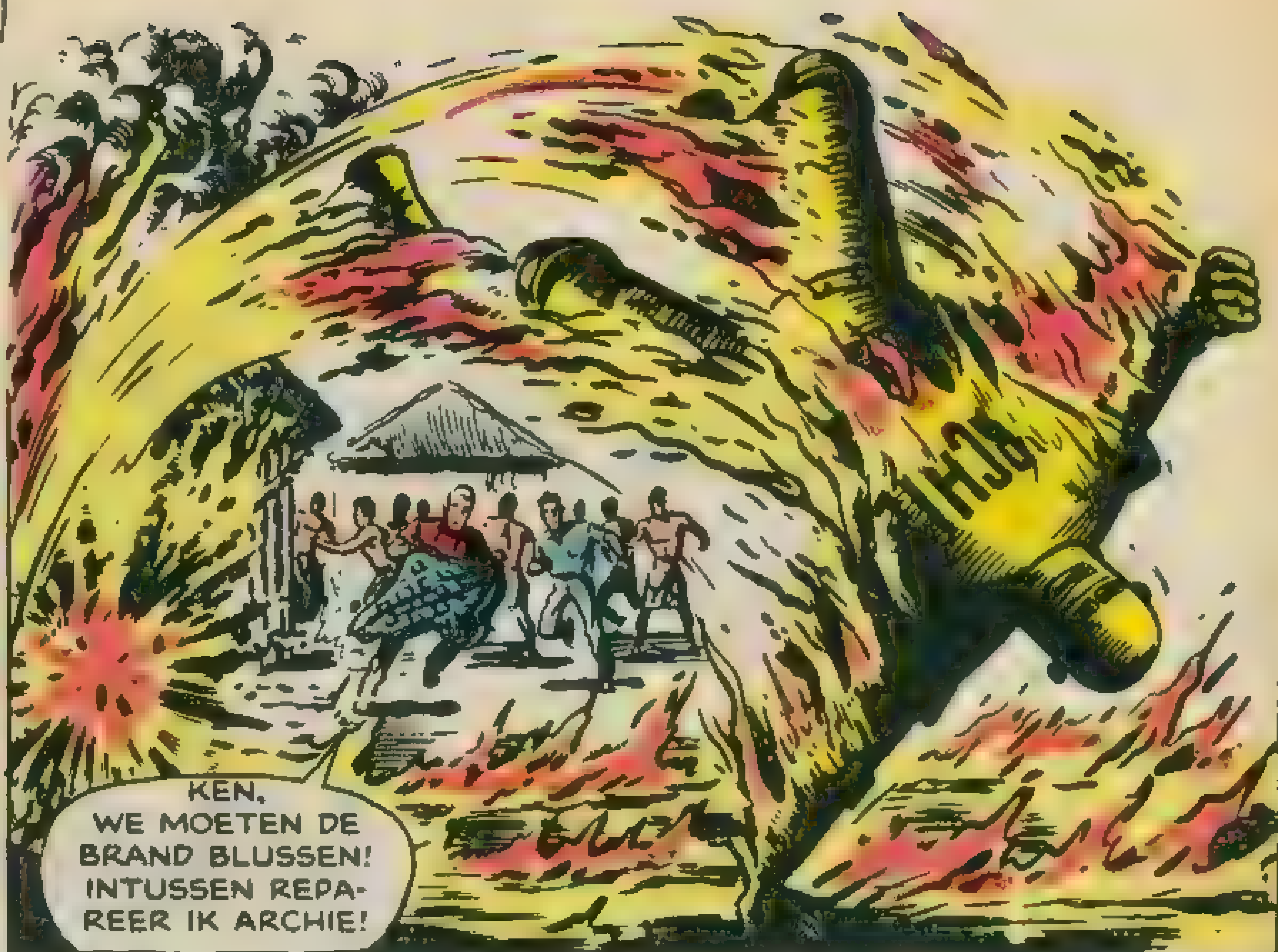
„Er wordt geklopt! Ga eens kijken wie er is!"

DE MAN VAN STAAL

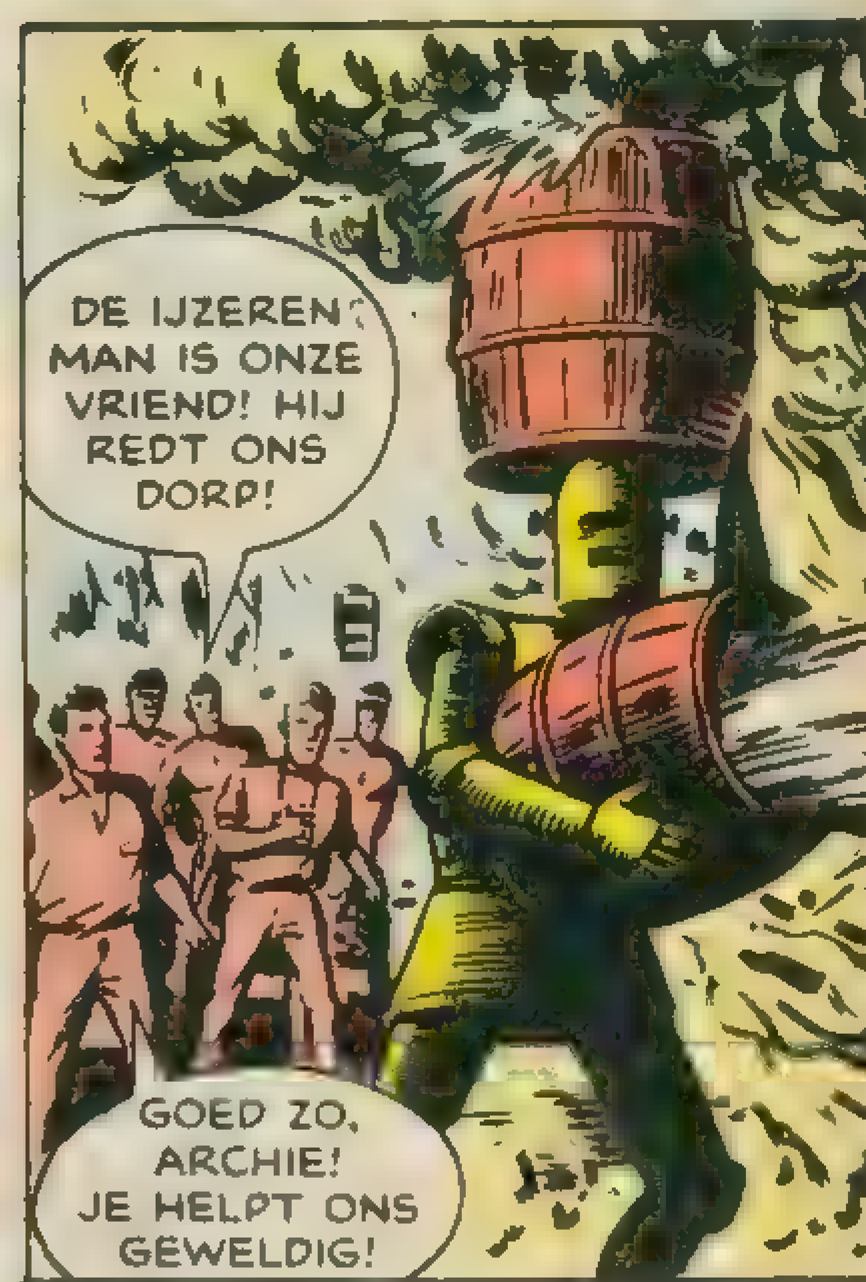
TED, KEN EN ARCHIE PROBEREN HET GEHEIM VAN HET OUDE SCHIP TE ACHTERHALEN DAT OORZAAK IS GEWEEST VAN DE VERDWIJNING VAN HUN VRIEND JIM RUSSELL. HET SPOOR LEIDT NAAR EEN ZEKERE MARGO, MAAR ARCHIE RAAKT BUITEN CONTROLE EN VERNIELT EEN DORP VAN DE INLANDERS...

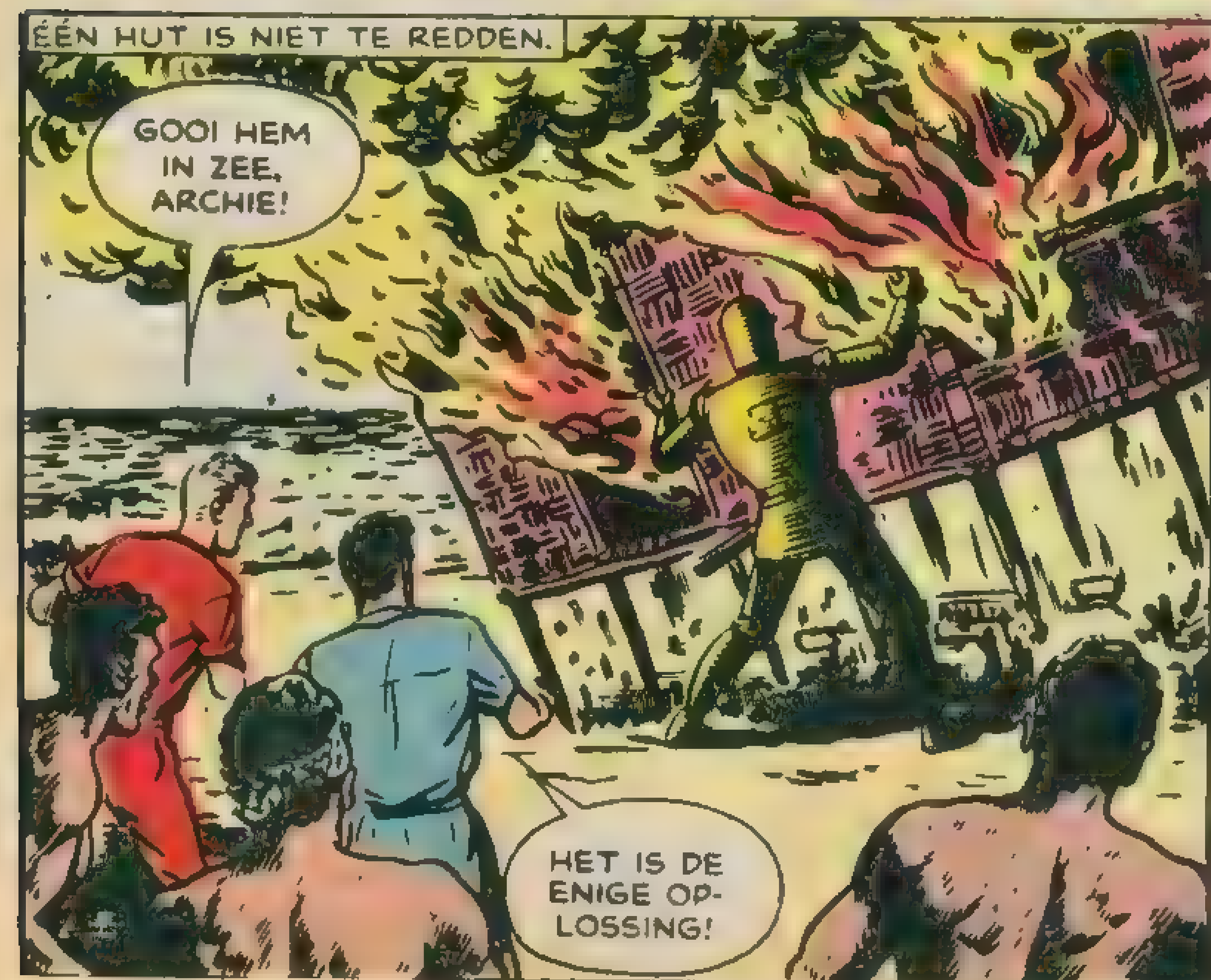

OPEENS STAAT ARCHIE IN LICHTERLAAIE...
DE IJZEREN MAN BRANDT!

KEN, WE MOETEN DE BRAND BLUSSEN! INTUSSEN REPAREER IK ARCHIE!

KLAAR! JE KUNT WEL OPHOUDEN MET WATER GOOIEN!
MOOI ZO!

NU GEHOORZAAMT ARCHIE WEER AAN TEDS BEVELEN.
VOORUIT, ARCHIE, DOOF DE VLAMMEN VOOR HET HELE DORP AFBRANDT!

DE IJZEREN MAN IS ONZE VRIEND! HIJ REDT ONS DORP!
GOED ZO, ARCHIE! JE HELPT ONS GEWELDIG!

ÉÉN HUT IS NIET TE REDDEN.
GOOI HEM IN ZEE, ARCHIE!
HET IS DE ENIGE OPLOSSING!

NU MOET JE ARCHIE EEN PAAR WOORDEN LATEN ZEGGEN, TED!

IK BEN UW VRIEND. IK ZAL HET RAADSEL VAN HET DODE SCHIP OPLOSSEN!
HOERA! HOERA!

ARCH
JE HAD NIET ZO'N KEEL MOETEN OPZETTEN! NU HEB JE MARGO VERRADEN DAT WIJ HIER ZIJN!

KEN HEEFT GELIJK!
DE IJZEREN MAN EN ZIJN VRIENDEN ZIJN SPIONNEN!
JA, EN IK ZAL VOORGOED MET HEN AFREKENEN!

WAT HEB IK JE GEZEGD? DAAR GAAT MARGO!
ARCHIE, DIE KAR! WE GAAN ACHTER HEM AAN!

ZET HEM OP, ARCHIE! ACHTER DIE RIKSJA AAN!
LOOP WAT JE LOPEN KUNT!

DAAR ZIJN ZE! ZET HEM OP, ARCHIE! WE LOPEN AL IN!

OP DEZE MANIER KUNNEN WE HUN NIET ONTSNAPPEN!
MAAK JE GEEN ZORGEN. DIE KERELS WETEN HET NIET, MAAR ZE GAAN REGELRECHT HUN ONDERGANG TEGEMOET!

wie puzzelt er mee?

Oplossingen van de puzzels uit ons vorig nummer

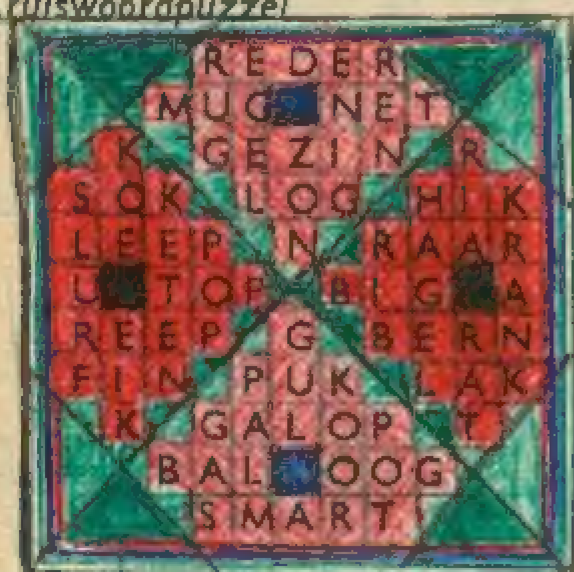
Toverij

Eén hut ontbreekt nu. De ingang van een hut. De arm van de voorste danser. Een arm van de achterste danser. Vacht onder het linkerbeen van de tovenaar. Het korfje. Het kleine mandje. Het bot. De mond van de middelste danser. De omheining van het dorp. De neus van de negerin.

Visitekaartje

SCHAAPHERDER

Kruiswoordpuzzel

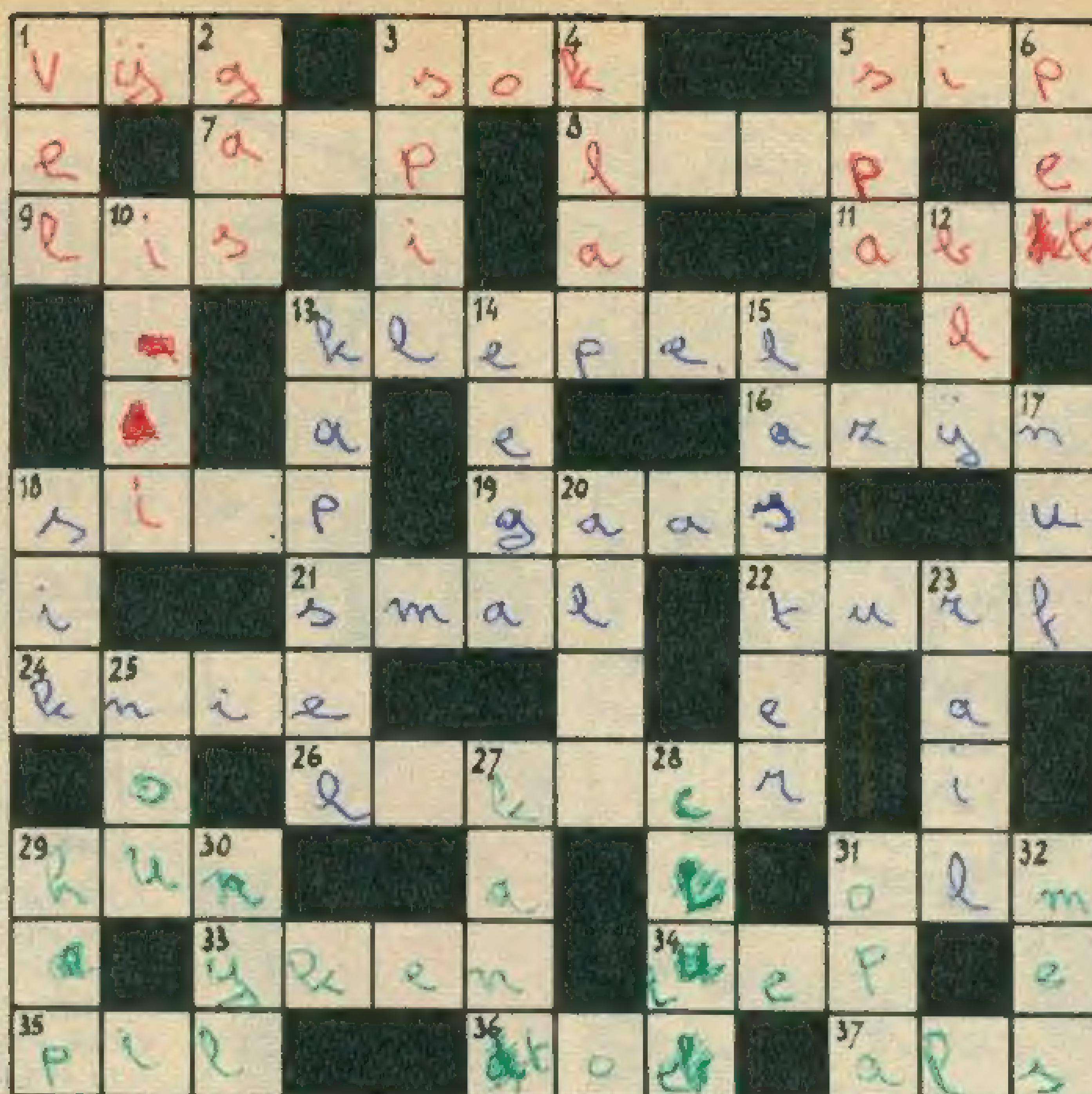
Optelsom

WATERLANDERS

Zoekplaatje van bladzijde 6:

Bij het zoekplaatje past alleen vakje C in het witte vak van de bovenste tekening.

Bij de huisjes komt alleen B in aanmerking, want dat is het enige huisje met de voordeur in de schaduw zoals de huizen van de bovenste tekening hebben.

KRUISWOORDPUZZEL

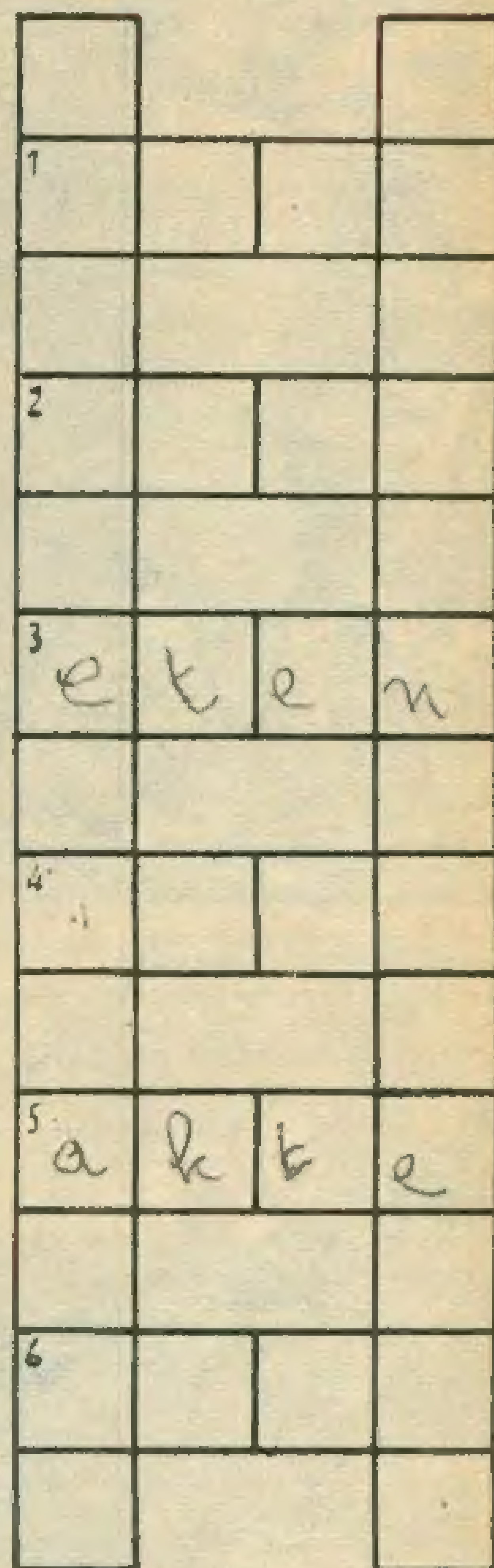
Horizontaal:

1 Gekonfijte zuidvrucht
3 Voetbekleding
5 Teleurgesteld, bedrukt
7 Berg
8 Slim, sluw
9 Irisachtige bloem
11 Hoofd van een abdij
13 Deel van een klok of bel
16 Zure vloeistof
18 Steltloper met lange snavel
19 Gevlochten ijzerdraad
21 Weinig breed
22 Brandstof uit veen
24 Gewricht in het been
26 Zoete, geestrijke drank
29 Persoonlijk en bezittelijk voornaamwoord
31 Boom
33 Keuren van maten en gewichten
34 Boom
35 Medicijn in de vorm van een balletje
36 Gesloten
37 Indien

Verticaal:

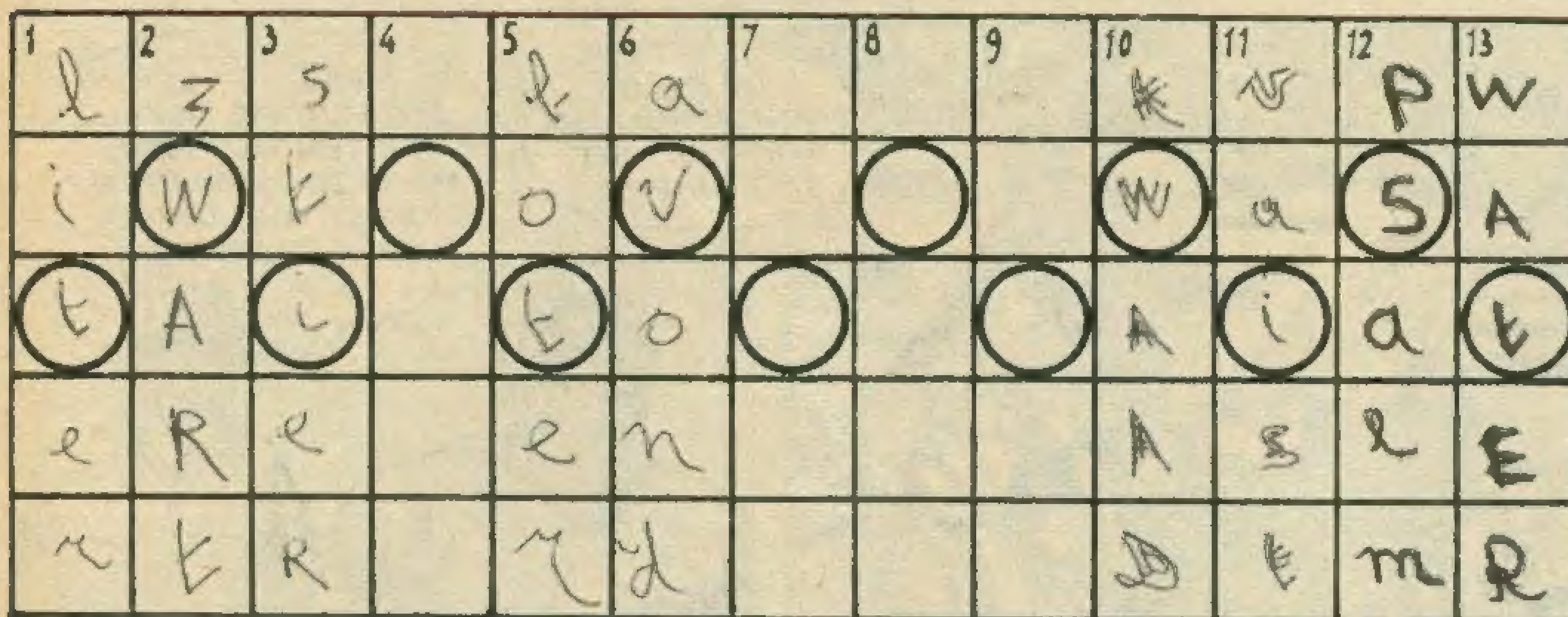
1 Omhulsel van worst
2 Ijie, brandbare stof
3 As
4 Slag
5 Landbouwwerktuig
6 Hoofdbedekking
10 Land in het Nabije Oosten
12 Verheugd
13 Het opgemaakte haar
14 Echtgenoot
15 Leugenachtige kwaadsprekerij
17 IJdeltuit
18 Puntbaardje
20 Tropische sierplant
23 Spoorstaaf
25 Nu
27 Rand, oever
28 Vereniging
29 Beet
30 Rivier in Egypte
31 Grootvader
32 Snijwerktuig

LADDER-RAADSEL

Op de sporten van deze ladder moeten de zes hieronder gevraagde woorden komen te staan. Bij de juiste invulling moet je op de lange einden van boven naar beneden twee scheepsnamen kunnen lezen.

1 Klein inheems roofdier
2 Bekende stad aan het Gardameer
3 Voedsel
4 Deel van de mast of smalle sloep
5 Deel van een toneelstuk
6 Kleverige zwarte stof uit steenkool

SPREEKWOORDPUZZEL

Als je in deze rechthoek op de verticale lijnen de hieronder omschreven dertien woorden goed hebt ingevuld, moeten de letters in de kringetjes van links naar rechts gelezen een oud spreekwoord vormen.

1 Inhoudsmaat
2 Tegenovergestelde van wit
3 Mannelijk rund
4 Veelal in de herfst bloeiende straalbloem
5 Zuivelprodukt
6 De tijd tussen dag en nacht
7 Plaat
8 Teug
9 Drinkgerei
10 Boos
11 Dichtgeknepen hand
12 Godsdienstig lied
13 Meest voorkomende vloeistof

VISITEKAARTJES

S. DENA
TRIER

Welk beroep heeft deze heer?

T. ENI
PISA

Welk beroep heeft deze dame?

DORIEN KNAPT HET OP

In hun concurrentiestrijd tegen de gebroeders Koekebakker hebben Dorien en Loekie de eerste ronde gewonnen. Maar nu de tweede ronde...

Voor Nederland: Redactie en administratie: Nassauplein 3, Haarlem. Abonnementsprijs: 30 cent. f 3.90 per kwartaal (13 nrs.). Losse nummers: 40 cent.
Voor België adres: N.V. Tijdschriften Uitgevers Maatschappij, Van Schoonbekestraat 36, Antwerpen. Prijs: 5 frank.
Bij betaling van abonnementsgeld: postrekening 682400 t.n.v. Sjors van de Rebellenclub, Haarlem. A.u.b. vermelden: abonnement per post of per bezorger.